Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
«Кузнечихинская основная общеобразовательная школа»
Спасского муниципального района Республики Татарстан

Рассмотрено на заседании
ШМО учителей-предметников
Протокол №1 от 28.08.2020 г.

Согласовано
ЗУВР /Сафина А.И./
«29»08.2020

Утверждаю
Директор
МБОУ «Кузнечихинская ООШ»
/Каштанова Н.В./
Приказ №28 от 29.08.2020 г.

Рабочая программа
по предмету «Литературное чтение на родном (татарском) языке»
на уровень начального общего образования
для 1-4 классов

Срок реализации программы 4 года

Разработала Сафина А.И.

2020 г

Планируемые результаты

Личностные результаты:

принятие патриотических ценностей, ощущение себя гражданами многонационального государства России;

овладение знаниями о культуре татарского народа, уважительное отношение к культурам и традиционным религиям народов России;

усвоение основных морально-нравственных норм татарского народа, умение соотносить их с морально-нравственными нормами русского народа и народов России;

уважительное отношение к иному мнению, истории и культуре всех народов;

уважительное отношение к семейным ценностям, проявление доброжелательности, понимания и сопереживания чувствам других людей.

Метапредметные результаты:

активное использование речевых средств для решения коммуникативных и познавательных задач;

использование различных способов поиска учебной информации в справочниках, словарях, энциклопедиях;

овладение навыками смыслового чтения текстов в соответствии с целями и задачами, действиями сравнения, анализа, синтеза, обобщения, установления причинно-следственных связей, построения рассуждений;

умение слушать собеседника и вести диалог, признавать различные точки зрения и право каждого иметь и излагать свое мнение, аргументировать свою точку зрения.

Предметные результаты:

понимание литературы как средства сохранения и передачи нравственных ценностей и традиций многонациональной и мировой культуры;

формирование представлений о Родине и ее людях, окружающем мире, культуре, понятий о добре и зле, дружбе, честности;

формирование читательской компетентности, потребности в систематическом чтении;

овладение чтением вслух и про себя, приемами анализа художественных, научно-познавательных и учебных текстов с использованием элементарных литературоведческих понятий;

использование разных видов чтения:

- с пониманием основного содержания (ознакомительное чтение);
- с полным пониманием содержания (изучающее чтение);
- с извлечением необходимой, значимой информации (поисково-просмотровое чтение);

умение осознанно воспринимать и оценивать содержание и специфику различных текстов, участвовать в их обсуждении, давать и обосновывать нравственную оценку поступков героев;

умение самостоятельно выбирать интересующую литературу, пользоваться справочными источниками для понимания и получения дополнительной информации;

умение устанавливать причинно-следственные связи и определять главную мысль произведения, делить текст на части, озаглавливать их, составлять простой план, находить средства выразительности, пересказывать произведение.

Предметные результаты
1 класс

Раздел «Виды речевой и читательской деятельности»: аудирование, чтение вслух и про себя, работа с разными видами текста, библиографическая культура, работа с текстом художественного произведения, культура речевого общения.

Обучающиеся научатся:

- читать вслух плавно, безотрывно по слогам и целыми словами, учитывая индивидуальный темп чтения;
- понимать содержание коротких произведений, воспринятых на слух, а также прочитанных в классе, выделять в них основные логические части;
- читать про себя маркированные места текста, осознавая смысл прочитанного;
- рассказывать наизусть 3–4 стихотворения разных авторов.

Раздел «Литературоведческая пропедевтика»: узнавание особенностей стихотворного произведения (ритм, рифма и т. д.), различение видовых особенностей (эпических, лирических, драматических), узнавание жанров устного народного (колыбельные песни, считалки, сказки, пословицы и др.).

Обучающиеся научатся:

- отличать прозаическое произведение от стихотворного;
- различать малые жанры фольклора: загадку, считалку, скороговорку, закличку;
- находить средства художественной выразительности в тексте (повтор; уменьшительно-ласкательная форма слов, восклицательный и вопросительный знаки, рифмы).

Раздел «Элементы творческой деятельности учащихся»: чтение по ролям, инсценировка, драматизация, устное словесное рисование, работа с репродукциями.

Обучающиеся научатся:

- понимать содержание прочитанного; осознанно выбирать интонацию, темп чтения и необходимые паузы в соответствии с особенностями текста;
- читать фрагменты художественного произведения по ролям и по цепочке;
- рассматривать иллюстрации, соотносить их сюжет с соответствующим фрагментом текста или с основной мыслью (чувством, переживанием), выраженными в тексте.

ОЖИДАЕМЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ ФОРМИРОВАНИЯ УУД

В области общих учебных действий обучающиеся научатся:

- ориентироваться в учебной книге, то есть читать условные знаки; находить выделенные строчки и слова на странице; находить нужную иллюстрацию;
- работать с двумя источниками информации (учебной книгой и тетрадью для самостоятельной работы; учебной книгой и хрестоматией), то есть сопоставлять условные обозначения учебника и рабочей тетради, учебника и хрестоматии; находить нужный раздел тетради для самостоятельной работы и хрестоматии.

В области коммуникативных учебных действий обучающиеся научатся:

а) в рамках коммуникации как сотрудничества:

- работать с соседом по парте: распределять работу между собой и соседом, выполнять свою часть работы, осуществлять взаимопроверку;
- выполнять работу по цепочке;

б) в рамках коммуникации как взаимодействия:

- видеть разницу между двумя заявленными точками зрения.

В области контроля и самоконтроля учебных действий обучающиеся получат возможность научиться:

- понимать, что можно по-разному отвечать на вопросы;
- обращаться к тексту для подтверждения того ответа, с которым он соглашается.

Предметные результаты
2 класс

Раздел «Виды речевой и читательской деятельности»: аудирование, чтение вслух и про себя, работа с разными видами текста, библиографическая культура, работа с текстом художественного произведения, культура речевого общения.

Обучающиеся научатся:

- читать целыми словами вслух, постепенно увеличивая скорость чтения в соответствии с индивидуальными возможностями;
- читать про себя в процессе первичного ознакомительного чтения, выборочного чтения и повторного изучающего чтения;
- строить короткое монологическое высказывание: краткий и развернутый ответ на вопрос учителя;
- слушать собеседника (учителя и одноклассников): не повторять уже прозвучавший ответ, дополнять чужой ответ новым содержанием;

- называть имена 2–3 классиков татарской литературы, перечислять названия произведений и коротко пересказывать их содержание;
- перечислять названия произведений любимого автора и коротко пересказывать их содержание;
- определять тему и выделять главную мысль произведения (с помощью учителя);
- оценивать и характеризовать героев произведения (их имена, портреты, речь) и их поступки;
- пользоваться Толковым словарем для выяснения значений слов.

Обучающиеся в процессе самостоятельной, парной, групповой и коллективной работы получат возможность научиться:

- *развивать навыки аудирования на основе целенаправленного восприятия текста, который читает учитель;*
- *устно выражать свое отношение к содержанию прочитанного;*
- *читать наизусть 2-3 стихотворений разных авторов (по выбору);*
- *пересказывать текст небольшого объема;*
- *использовать при выборе книг и детских периодических журналов в школьной библиотеке содержательность обложки, а также страницу «Содержание» или «Оглавление»;*
- *привлекать к работе на уроках тексты хрестоматии, а также книг из домашней и школьной библиотек;*
- *задавать вопросы по тексту произведения и отвечать на вопросы.*

Раздел «Литературоведческая пропедевтика»: узнавание особенностей стихотворного произведения (ритм, рифма и т. д.), различение жанровых особенностей (народной и авторской сказки и др.), узнавание литературных приемов (сравнение, олицетворение, контраст и др.).

Обучающиеся научатся:

- различать сказку о животных и волшебную сказку;
- определять особенности волшебной сказки;
- различать сказку и рассказ.

Обучающиеся получат возможность научиться:

- *обнаруживать в авторской детской поэзии жанровые особенности фольклора: сюжетно-композиционные особенности сказки-цепочки, считалки, скороговорки, заклички, колыбельной песенки;*
- *обнаруживать подвижность границ между жанрами литературы и фольклора (рассказ может включать элементы сказки, волшебная сказка – элементы сказки о животных и т. д.);*
- *понимать, в чем особенность поэтического восприятия мира;*
- *обнаруживать, что поэтическое мировосприятие может быть выражено не только в стихотворных текстах, но и в прозе.*

Раздел «Элементы творческой деятельности учащихся: чтение по ролям, инсценировка, драматизация, устное словесное рисование, работа с репродукциями, создание собственных текстов.

Обучающиеся научатся:

- понимать содержание прочитанного;
- осознанно выбирать интонацию, темп чтения и необходимые паузы в соответствии с особенностями текста;
- читать художественное произведение по ролям и по цепочке;
- эмоционально воспринимать на слух художественные произведения, определенные программой.

Обучающиеся в процессе самостоятельной, парной, групповой и коллективной работы получат возможность научиться:

- *читать выразительно поэтические и прозаические произведения;*
- *рассматривать иллюстрации в учебнике и сравнивать их с художественными текстами;*
- *устно делиться своими личными впечатлениями и наблюдениями.*

ОЖИДАЕМЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ ФОРМИРОВАНИЯ УУД

В области познавательных общих учебных действий обучающиеся научатся:

- ориентироваться в учебной книге: читать условные знаки обозначений; находить нужный текст по страницам «Содержание» и «Оглавление»;
- быстро находить выделенный фрагмент текста, выделенные строчки и слова на странице;
- работать с несколькими источниками информации (учебной книгой, тетрадью для самостоятельной работы и хрестоматией; учебной книгой и учебными словарями; текстом и иллюстрацией к тексту).

В области коммуникативных учебных действий обучающиеся научатся:

а) в рамках коммуникации как сотрудничества:

- работать с соседом по парте: распределять работу между собой и соседом, выполнять свою часть работы, осуществлять взаимопроверку выполненной работы;
- выполнять работу по цепочке;

б) в рамках коммуникации как взаимодействия:

- видеть разницу между двумя точками зрения, двумя позициями и мотивированно присоединяться к одной из них;
- находить в тексте подтверждение высказанным героями т очкам зрения.

В области контроля и самоконтроля учебных действий обучающиеся получат возможность научиться:

- *подтверждать строчками из текста прозвучавшую точку зрения;*
- *понимать, что разные точки зрения имеют разные основания.*

Предметные результаты

3 класс

Раздел «Виды речевой и читательской деятельности»:

- аудирование, чтение вслух и про себя, работа с разными видами текста, библиографическая культура, работа с текстом художественного произведения, культура речевого общения.

Обучающиеся научатся:

- читать правильно и выразительно целыми словами вслух, учитывая индивидуальный темп чтения;
- читать про себя в процессе первичного ознакомительного чтения, повторного просмотрового чтения, выборочного и повторного изучающего чтения;
- называть имена писателей и поэтов – авторов изучаемых произведений, перечислять названия их произведений и коротко пересказывать содержание текстов, прочитанных в классе;
- рассказывать о любимом литературном герое;
- выявлять авторское отношение к герою;
- характеризовать героев произведений; сравнивать характеры героев разных произведений;
- читать наизусть 3-4 стихотворения разных авторов (по выбору);
- ориентироваться в книге по ее элементам (автор, название, страница «Содержание», иллюстрации).

Обучающиеся в процессе самостоятельной, парной, групповой и коллективной работы получат возможность научиться:

- *делать самостоятельный выбор книги и определять содержание книги по ее элементам;*
- *самостоятельно читать выбранные книги;*
- *высказывать оценочные суждения о героях прочитанных произведений;*
- *•самостоятельно работать со словарями.*

Раздел «Литературоведческая пропедевтика»: узнавание особенностей стихотворного произведения (ритм, рифма и т. д.), различение жанровых особенностей произведений (сказка и рассказ; сказка о животных и волшебная сказка и др.), узнавание литературных приемов (сравнение, олицетворение, контраст и др.).

Обучающиеся научатся:

- различать сказку о животных, басню, волшебную сказку, бытовую сказку;
- различать сказку и рассказ;
- находить и различать средства художественной выразительности в авторской литературе

(приемы: сравнение, олицетворение, гипербола, контраст; фигуры: повтор).

Обучающиеся получат возможность научиться:

- *понимать развитие сказки о животных во времени;*
- *сравнивать сказку и художественное произведение.*

Раздел «Элементы творческой деятельности учащихся»: чтение по ролям, инсценировка, драматизация, устное словесное рисование, работа с репродукциями, создание собственных текстов.

Обучающиеся научатся:

- понимать содержание прочитанного; осознанно выбирать интонацию, темп чтения и необходимые паузы в соответствии с особенностями текста;
- эмоционально воспринимать на слух художественные произведения, определенные программой, и оформлять свои впечатления (отзывы) в устной речи;
- интерпретировать литературный текст, живописное и музыкальное произведения, (выражать свои мысли и чувства по поводу увиденного, прочитанного и услышанного);
- принимать участие в инсценировке (разыгрывании по ролям) крупных диалоговых фрагментов литературных текстов.

Обучающиеся в процессе самостоятельной, парной, групповой и коллективной работы получат возможность научиться:

- *читать вслух стихотворный и прозаический тексты;*
- *рассматривать иллюстрации в учебнике, слушать музыкальные произведения, сравнивать их с художественными текстами и живописными произведениями с точки зрения выраженных в них мыслей, чувств и переживаний;*
- *устно и письменно (в форме высказываний и/или коротких сочинений) делиться своими личными впечатлениями и наблюдениями, возникшими в ходе обсуждения литературных текстов, музыкальных и живописных произведений.*

ОЖИДАЕМЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ ФОРМИРОВАНИЯ УУД

В области познавательных общих учебных действий обучающиеся научатся

- свободно ориентироваться в корпусе учебных словарей, быстро находить нужную словарную статью;
- свободно ориентироваться в учебной книге: сможет читать язык условных обозначений; находить нужный текст по страницам «Содержание» и «Оглавление»;
- работать с текстом: выделять в нем тему и основную мысль (идею, переживание), разные жизненные позиции (точки зрения, установки, умонастроения);
- работать с несколькими источниками информации (учебной книгой, тетрадью для самостоятельной работы и хрестоматией; учебной книгой и учебными словарями; учебной книгой и дополнительными источниками информации (другими учебниками комплекта, библиотечными книгами, сведениями из Интернета); текстами и иллюстрациями к текстам.

Обучающиеся получат возможность научиться:

- *освоить алгоритм составления сборников: монографических, жанровых и тематических (сами термины – определения сборников не используются).*

В области коммуникативных учебных действий обучающиеся научатся:

а) в рамках коммуникации как сотрудничества:

- работать с соседом по парте, в малой группе, в большой группе: распределять между собой работу и роли, выполнять свою часть работы и встраивать ее в общее рабочее поле;

в рамках коммуникации как взаимодействия:

- понимать основание разницы между двумя заявленными точками зрения, двумя позициями и мотивированно присоединяться к одной из них или пробовать высказывать собственную точку зрения;

В области регулятивных учебных действий обучающиеся научатся:

- осуществлять самоконтроль и контроль за ходом выполнения работы и полученного результата.

Предметные результаты
4 класс

Раздел «Виды речевой и читательской деятельности»: аудирование, чтение вслух и про себя, работа с разными видами текста, библиографическая культура, работа с текстом художественного произведения, культура речевого общения.

Выпускник научится:

• читать про себя в процессе ознакомительного, просмотрового чтения, выборочного и изучающего чтения;

• определять тему и главную мысль произведения; делить текст на смысловые части, составлять план текста и использовать его для пересказа; пересказывать текст кратко и подробно;

• представлять содержание основных литературных произведений, изученных в классе, указывать их авторов и названия;

• перечислять названия двух-трех детских журналов и пересказывать их основное содержание (на уровне рубрик);

• характеризовать героев произведений; сравнивать характеры героев одного и разных произведений; выявлять авторское отношение к герою;

• читать наизусть (по выбору) стихотворные произведения или отрывки из них, спокойно воспринимать замечания и критику одноклассников по поводу своей манеры чтения;

• обосновывать свое высказывание о литературном произведении или герое, подтверждать его фрагментами или отдельными строчками из произведения;

• ориентироваться в книге по ее элементам (автор, название, титульный лист, страница «Содержание» или «Оглавление», аннотация, иллюстрации);

• составлять аннотацию на отдельное произведение и на сборники произведений;

• делать самостоятельный выбор книг в библиотеке с целью решения разных задач (чтение согласно рекомендованному списку; подготовка устного сообщения на определенную тему);

• высказывать оценочные суждения о героях прочитанных произведений и тактично воспринимать мнения одноклассников;

• самостоятельно работать с разными источниками информации (включая словари и справочники разного направления).

Раздел «Литературоведческая пропедевтика»: различение типов рифм, различение жанровых особенностей произведений народного творчества и авторской литературы, узнавание в текстах литературных приемов (сравнение, олицетворение, контраст, гипербола, и др.) и понимание причин их использования.

Выпускник научится:

• представлять основной вектор движения художественной культуры: от народного творчества к авторским формам;

• отличать народные произведения от авторских;

• находить и различать средства художественной выразительности в авторской литературе (сравнение, олицетворение, гипербола, контраст, повтор, разные типы рифмы).

***Выпускник в процессе самостоятельной, парной, групповой и коллективной работы получит возможность научиться**:*

• *отслеживать особенности мифологического восприятия мира в сказках народов мира, татарских и русских народных сказках;*

• *обнаруживать связь смысла стихотворения с избранной поэтом стихотворной формой (на примере классической и современной поэзии);*

• *понимать роль творческой биографии писателя (поэта, художника) в создании художественного произведения;*

• *понимать, что произведения, принадлежащие к разным видам искусства (литературные, музыкальные, живописные) могут сравниваться не только на основе их тематического сходства, но и на основе сходства или различия мировосприятия их авторов*

(выраженных в произведении мыслей и переживаний).

Раздел «Элементы творческой деятельности учащихся»: чтение по ролям, устное словесное рисование, работа с репродукциями, создание собственных текстов.

Выпускник в процессе самостоятельной, парной, групповой и коллективной работы получит возможность научиться:

- *читать вслух стихотворный и прозаический тексты;*
- *обсуждать с одноклассниками литературные, живописные и музыкальные произведения с точки зрения выраженных в них мыслей, чувств и переживаний;*
- *устно и письменно (в форме высказываний и/или коротких сочинений) делиться своими личными впечатлениями и наблюдениями, возникшими в ходе обсуждения литературных текстов, музыкальных и живописных произведений.*

ОЖИДАЕМЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ ФОРМИРОВАНИЯ УУД

В области познавательных общих учебных действий выпускник научится:

свободно работать с текстом: уметь выделять информацию, заданную аспектом рассмотрения, и удерживать заявленный аспект; уметь быстро менять аспект рассмотрения;

- свободно ориентироваться в текущей учебной книге и в других книгах комплекта; в корпусе учебных словарей, в периодических изданиях; в фонде школьной библиотеки: уметь находить нужную информацию и использовать ее в разных учебных целях;
- свободно работать с разными источниками информации (представленными в текстовой форме, в виде произведений изобразительного и музыкального искусства).

В области коммуникативных учебных действий выпускник научится:

а) в рамках коммуникации как сотрудничества:

- разным формам учебной кооперации (работа вдвоем, в малой группе, в большой группе) и разным социальным ролям (ведущего и исполнителя);

б) в рамках коммуникации как взаимодействия:

- понимать основание разницы между заявленными точками зрения, позициями и уметь присоединяться к одной из них или высказывать собственную точку зрения.

В области регулятивных учебных действий выпускник научится:

- осуществлять самоконтроль и контроль за ходом выполнения работы и полученного результата.

В области личностных учебных действий выпускник *получит возможность научиться:*

- *осознавать значение литературного чтения в формировании собственной культуры и мировосприятия;*
- *профилировать свою нравственно-этическую ориентацию (накопив в ходе анализа произведений и общения по их поводу опыт моральных оценок и нравственного выбора).*

1. “Туган(татар) әдәби уку” уку предметын үзләштерү планлаштырылган нәтиҗәләре

Күрсәтелгән максатлар нигезендә башлангыч сыйныфларда татар теле **укытуның планлаштырылган нәтиҗәләре** билгеләнде.

Башлангыч гомуми белем бирү баскычында татар теленә өйрәтүнең **шәхескә кагылышлы нәтиҗәләре**:

– укучыларда татар теленең күп мәдәниятле дөньядагы роле һәм мөһимлеге турында беренчел күзаллаулар формалашу;

– үзе яшәгән туган җирнең һәм зур ватанның берлеге, бердәмлегенә карата хөрмәт хисләре туу;

– шәхесара һәм мәдәниара аралашуда татар телен куллануга уңай караштa булу;

– әхлаклылык һәм гуманизм кебек гомумкешелек принципларын, гаилә һәм мәктәп кыйммәтләрен хөрмәт итү һәм аларны үтәүгә омтылу;

Татар теленә өйрәтүнең **метапредмет нәтиҗәләре**:

– уку максатын (сөйләм бурычын) аңлап, аңа тәңгәл килерлек мәгълүматны сайлый белү;

– гомуми уку кунекмәләренә ия булу һәм үз эшчәнлегеңне оештыра алу;
– үз эшчәнлегеңне планлаштыру, аны контрольдә тоту һәм бәяли белү;
– укылган яки тыңланган мәгълүматның эчтәлегенә бәя бирә белү;
– өстәмә мәгълүмат алу өчен, белешмә чыганаклардан мөстәкыйль файдалана алу;
– таблица, схема, кагыйдә формасында бирелгән белешмә материалдан файдалану;
– коммуникациягә керә белү сәләтләре булу;
– парларда, төркемнәрдә эшли белү күнекмәләре булу.

Башлангы этапта татар теленә өйрәтүнең **предмет нәтиҗәләре** эчтәлекне тематик плалаштыру бүлегендә, **укучыларның эшчәнлек төрләренә характеристика графасында** һәр тема буенча күрсәтелде.

Сөйләм эшчәнлегенең төрләре буенча башлангыч мәктәпне тәмамлаучы түбәндәге күнекмәләргә ия була:

Сөйләү

- сөйләм бурычына туры килгән лекссик-грамматик материалны кулланып, әңгәмәдәшең белән контактка керү: сөйли, сорый белү; сөйләмне башлый, дәвам итә, төгәлли белү;
- телдән монологик сөйләм (тасвирлау, хикәяләү, фикер йөртү) күнекмәләренә ия булу; орфоэпик нормаларны үтәү;
- укыганның эчтәлеген сөйләү, эчтәлеккә карата фикереңне әйтә белү;
- текстны үзгәртеп, аналогик текстлар төзеп сөйләү;
- көндәлек аралашу ситуацияләренә бәйле сөйләм этикеты үрнәкләрен гамәли үзләштерү (сәламләү, саубуллашу, гафу үтенү, рәхмәт әйтү, үтенеч белдерү);
- сөйләм этикеты үрнәкләрен кулланып, гади диалогларда катнашу;
- предметны, персонажны яки рәсемне тасвирлау;
- үзе, гаиләсе, дусты, шәһәре (авылы), табигать турында сөйләү;
- укылган (тыңланган) текстның эчтәлеген кыскача сөйләү;
- персонажга кыскача характеристика бирү;

Тыңлап аңлау

– аралашу барышында укытучының һәм сыйныфташларның сөйләмен ишетеп аңлау, вербаль яки вербаль булмаган рәвештә җавап кайтару;

– тыңлана торган тексттагы мәгълүматны аңлау, аның эчтәлеге буенча сорауларга җавап бирү.

Уку

– татар сүзенең график образын аның авазлы образы белән чагыштыру;
– укуның орфоэпик һәм интонацион нормаларын белү;
– өйрәнелгән материалга нигезләнгән кечкенә күләмле текстның эчтәлеген аңлап, сәнгатьле итеп һәм әйтелеш нормаларын саклап уку;
– тексттан кирәкле мәгълүматны табу;
– укылган мәгълүматка бәйле гади нәтиҗәләр ясау;
– контекст нигезендә таныш булмаган сүзләрнең мәгънәсенә төшенү.

Язу

– тексттан сүзләрне, сүзтезмәләрне, гади җөмләләрне күчереп язу;
– үрнәк буенча бәйрәмгә чакыру язу;
– үрнәк буенча дустыңа хат язу;
– үтелгән тема буенча кечкенә инша язу;
– сөйләм бурычын аңлап, кыскача үз фикереңне язмача белдерү.
– текстның эчтәлеге буенча сорауларга язмача җавап бирү;
– терәк сүзләр ярдәмендә хикәя төзеп язу;
– гади анкетаны тутыру.

1нче сыйныфның рус төркемендә туган (татар) әдәби уку буенча планлаштырылган нәтиҗәләр

Өйрәнелә торган бүлек	Укучы өйрәнә	Укучы өйрәнергә мөмкинчелек ала	Метапредмет нәтиҗәсе	Шәхескә кагылышлы нәтиҗәләр
“Сөйләм һәм уку эшчәнлеге төрләре” юнәлеше буенча	- фольклор әсәрләрен (такмак, җыр, санамыш, табышмак, мәкаль, әйтем, әкиятне) аңлап зиһенгә кабул итә һәм аера белергә; - төрле жанрдагы (хикәя, шигырь, әкият) әсәрләрне кычкырып укырга һәм эчтәлек буенча сорауларга җавап бирергә; - әдәби әсәрне дөрес итеп әйтергә (авторның исем-фамилиясе, әсәрнең исеме); - китап тышлыгын модельләштерергә: авторын, исемен, жанрын һәм темасын (туган ил, балалар, хайваннар, табигать турында сөйләргә)	- укылган әсәрнең әхлакый эчтәлеген аңларга; әсәр һәм геройлар турында фикерләрен җиткерергә; - әсәр өзекләреннән укылган әсәрләрне таныргa. - әдәби әсәрләрне анализларга, аларның билгеле бер жанрга каравын, идеясен тотып ала белергә; - геройларга характеристика бирергә, төрле әсәрдәге бер яки берничә геройны чагыштыра белергә; - төрле жанрдагы әдәби әсәрләрне ишетеп кабул итергә, эчтәлекне дөрес аңларга; - әдәбиятның образлы дөньясын сүз сәнгате күренеше буларак аңларга, әдәби әсәрләрнең	**Регулятив күнекмә** **1. Теләсә нинди эшчәнлектә иң беренче проблеманы аерып ала, аның чишелеш юлларын билгели, аерып алынган проблеманы мөстәкыйль хәл итә, рефлексия ясый, үз эшенә адекват бәя бирә:** булган белем нәтиҗәсен анализлый, киләчәк нәтиҗәне планлаштыру; үз проблемаларын тиңләштерә, төп проблеманы билгеләү; билгеле проблема нигезендә эшчәнлеккә максат куя, мөмкин булган чишү юлларын билгеләү. **2. Мөстәкыйль рәвештә максатка ирешү юлларын, шулай ук альтернатив юлларын планлаштыра белү:** роблеманы чишү планын төзү (проект өстендә эш); уку һәм танып-белү мәсьәләләрен чишкәндә туган потенциаль авырлыкларны билгеләү, аларны бетерү чараларын табу; уку һәм танып-белү мәсьәләләрен чишүнең шартларын, шулай ук бирелгән вариантлардан таба, билгели белү. **3. Үзеңнең чынбарлыкны үзгәртүгә юнәлтелгән адымыңны планлаштырылган нәтиҗәләр белән тиңләштерә белү, нәтиҗәгә ирешү процессында үз**	1. Үзеңне Рәсәй гражданины итеп тою: ватандарлык; Ватанга, күпмилләтле Рәсәй халыкларының үткәненә, бүгенгесенә хөрмәт, Ватаның алдында бурыч һәм җаваплылык хисе, рус теле һәм Рәсәй халыклары телләренең кулланылышта булуының әһәмияте. Үзеңне милләтеңнең вәкиле итеп тану; туган телеңнең, туган төбәгеңнең, милләтеңнең тарихын һәи мәдәни мирасын белү. Рәсәй халыкларының һәм дөнья халыкларының телен ә, диненә, мәдәни мирасына хөрмәт белән карау. 2. Мотивация нигезендә белем алу һәм танып белүнең укучыларның үзлегеннән үсеш, үзлегеннән укып белем алуга әзерлек һәм мөмкинлекләре. 3. Шәхси сайлау нигезендә мораль (әхлакый) проблемаларны чишүдә компетентлык һәм камилләшкән мораль, аң, әхлакый хисләр һәм әхлакый тәртип (үзеңне тоту) , үз гамәлләреңә аңлы һәм җаваплы караш формалаштыру: диннәргә түземлелек, кешеләрнең дини карашларына, хисләренә хөрмәт

		эстетик ягын кабул итәргә.	**эшчәнлегенә контроль ясый белү:** педагог һәм яшьтәшләре белән бергә уку эшчәнлеген бәяләү һәм көтелгән нәтиҗәләрнең критерийларын билгели белү; үз эшчәнлеген бәяләү һәм көтелгән нәтиҗәләрнең критерийларын билгеле бер системага салу (шулай ук өстен булганнарын сайлый белү); үз эшчәнлегенең бәяләү инструментларын сайлау,тәкъдим ителгән шартлар һәм таләпләр рамкасында эшчәнлегенә үзконтроль ясау; көтелгән нәтиҗәгә ирешә яки ирешә алмау сәбәпләрен аргументлаштырып,үз эшчәнлегенә бәя бирү. **4. Уку мәсьәләләренең дөреслегенә, аны чишкәндәге үз мөмкинлекләренә бәя бирә белү:** уку мәсьәләләрен бәяләү критерийларының дөреслеген билгели белү; максаттан чыгып, нәтиҗә һәм гамәл ысулларын аера, эшләнелгән бәя һәм үзбәя критерийларын иркен куллана белү; эшчәнлек максатыннан чыгып, бирелгән яки мөстәкыйль билгеләнгән критерийлар нәтиҗәсендә үз эшчәнлегең продуктына бәя бирә белү. **5. Үзконтроль нигезләрен яхшы белү, уку һәм танып-белү процессында үзбәя, карар кабул итүне аңлы рәвештә сайлый белү:** бер-береңне тикшерү процессында үзеңнең, башкаларның уку һәм танып-белү	белән карау. Укуга җаваплы караш, хезмәткә хөрмәтле караш формалаштыру, социаль кирәкле хезмәттә катнашу. Кеше тормышында һәм җәмгыятьтә гаиләнең кирәклелеген аңлау, гаилә әгъзаларына хөрмәт белән караш һәм кайгыртучан мөнәсәбәт. 4.Заманча дөньяның социаль, мәдәни, тел, рухи төрлелеген истә тотып, дөньяга тулы бер караш булдыру . 5.Башка кешегә, аның уй-фикеренә, дөньяга карашына, мәдәниятенә, теленә, диненә карата аңлы, хөрмәтле һәм игелекле караш булдыру. Башка кешеләр белән диалог оештырырга әзер һәм сәләтле булу һәм үзара аңлашуга ирешү (үзеңне аралашуның тигез хокуклы субьекты итеп тою, диалог буенча партнер образын төзүгә әзерлек, мөмкин булган диалог оештыру ысулларын төзүгә әзерлек; кызыксынуларын, эшчәнлекләрен (процедураларын) конверсияләү (үзгәртү) буларак, диалог барышын оештыруга әзерлек; аралашу алып баруга әзерлек һәм сәләтлелек. 6. Гомумкешелек нормаларын белү, төркемнәрдә һәм җәмгыятьнең төрле оешмаларында үзеңне тоту кагыйдәләрен
“Әдәби пропедевти-ка” юнәлеше буенча	- өйрәнелә торган әсәрләрнең жанрларын һәм темаларын билгеләргә һәм әйтергә; - сөйләмдә әдәби төшенчәләрне (әдәби әсәр, авторның исеме һәм фамилиясе, әсәрнең исеме) кулланырга; - шигырь, хикәя, табышмак, мәкаль, әкият жанрларын аерырга;	- әкият һәм шигырь, табышмак һәм мәкаль текстларын чагыштырыга ; - тексттан геройлар арасындагы диалогны табып укырга; - рәсеме һәм тышлыгы буеча китапның якынча темасын билгелергә		
“Иҗади эшчәнлек” юнәлеше буенча	- диалог формасындагы кечкенә әсәрләрне рольләргә бүленеп укырга; - укылган әсәр геройлары белән төрле вакыйгалар уйларга; - герой яки үз исеменнән әсәр эчтәлеген сөйләргә	- укылган әсәрнең аерым эпизодларына рәсем ясарга; аерым - эпизодларны парлап яки төркемләп сәхнәләштерергә; - телдән кечкенә хикәя, әкият уйларга		

			эшчәнлеген күзәтә, анализлый белү; шәхси белем алу эшчәнлегендә көтелгән нәтиҗәләрне реаль нәтиҗәләр белән чагыштыра, нәтиҗәләр чыгара белү; уку ситуацияләрендә карар кабул итә белү һәм җаваплылык хисе тою; мөстәкыйль рәвештә уңышының яки уңышсызлыгының сәбәпләрен ачыклый белү, уңышсызлык ситуацияләреннән чыгу юлларын таба белү. **Танып-белү күнекмәсе 6. Төшенчәләрне билгели, йомгаклый, аналогияләрне таба, логик фикерләү, дөрес нәтиҗә һәм йомгак ясау күнекмәләре:** мөһим һәм аннан бәйле сүзләрдән торган логик чылбыр төзү; ике яки берничә предметның, күренешнең гомуми билгесен табу, аларның охшашлыгын аңлату; аерым билгеләре буенча предмет һәм күренешләрне берләштерү, чагыштыру, классификацияләү, факт һәм күренешләрне гомумиләштерү; фикер йөртүне предметларны һәм күренешләрне чагыштыру һәм гомуми билгеләрне аерып алу нигезендә төзү; алынган мәгълүматны, чишеләсе мәсьәләне контекст эчендә интерпретацияләп аңлатып бирү. **7. Уку һәм танып-белү мәсьәләләрен чишү өчен билге, символ, модель, схемаларны үзгәртү һәм куллана белү күнекмәсе:** предмет һәм күренешләрне билге һәм символлар белән билгели; предмет һәм күренешләр	үзләштерү; төрле яшь кысаларында укучыларның мәктәп үзидарә эшендә һәм иҗтимагый тормышта катнашу; яшүсмерләрнең иҗтимагый оешмаларында катнашырга әзер тору; оештыру эшчәнлегендә компетентлык кыйммәтләрен үзләштерү; бердәм башкарыла торган эшчәнлеккә уңай караш тудыру; анализ ясау, проектлаштыру эшчәнлеген оештыру, шәхесара мөнәсәбәтләрдә отышлы икеяклы хезмәттәшлек алымнарын булдыру; Үзеңдә лидерлык сыйфатларын тормышка ашыру ысулларын формалаштыру. 7. Сәламәт һәм куркынычсыз яшәү рәвеше кыйммәтләренең формалашуы; кеше тормышына һәм сәламәтлегенә куркыныч янаучы (тудыручы) гадәттән тыш хәлләрдә коллектив һәм индивидуаль үз-үзенне тоту, юлларда, транспорта үзеңне тоту кагыйдәләрен формалаштыру. 8. Дөнья һәм Рәсәй халыкларының сәнгать мирасын аңлау, эстетик характердагы иҗади эшчәнлекне үзләштерү аша: төрле этномәдәни гореф-гадәтләрне

			арасындагы логик бәйләнешне билгели, аларны билге, схемалар аша күрсәтү; предметның яки күренешнең абстракт, реаль образын тудыру; мәсьәләнең шарты яки чишелү ысулы нигезендә модель, схема төзү; туры, кыек, каршылыклы исбатлау төзү; бирелгән предмет өлкәсен билгеләүче гомуми законнарны ачыклау максатыннан модельләрне үзгәртү. **8. Аңлап уку:** үз эшчәнлеге максатларына туры килгән, соралган информацияне тексттан табу; текст эчтәлегендә ориентлашу, текстның тулы мәгънәсен аңлау. **9. Экологик фикерләүне формалаштыру һәм үстерү, аны танып-белү:** табигый тирәлеккә үзенең мөнәсәбәтен билгели белү; экологик белемнәрне тарату, проект эшләр, модельләр, сочинениеләр, рәсемнәр аша табигатькә үз мөнәсәбәтеңне белдерү. **10. Сүзлекләр, башка эзләнү схемаларын актив куллана белү сәләтен мотивлаштыруны үстерү:** кирәкле мөһим эзләнә торган сүзләрне билгеләү; электрон эзләү системалары белән үзара бәйләнеш булдыру; эзләү нәтиҗәләрен үз эшчәнлегең белән чагыштырып карау. **Коммуникатив күнекмә** **11. Укытучы һәм яшьтәшләре белән бердәм эшчәнлекне оештыра, яшьтәшләре белән төркемгә берләшә, индивидуаль һәм төркемдә эшли белү күнекмәсе булдыру.**	чыгалдыручы әдәби әсәрләрне аңлау сәләте; гомуми рухи мәдәният, тормышны танып-белүнең үзенчәлекле ысулы һәм аралашуны оештыру чаралары буларак,укучыларда әдәби культура нигезләрен формалаштыру; әйләнә-тирә дөньяны эстетик, эмоциональ кыйммәт аша кузаллау; дөньяны эстетик, эмоциональ кыйммәт аша үзләштерү, үз-үзеңне күрсәтү һәм мәдәниятнең әдәби, әхлакый киңлегендә ориентлаша белү сәләте; кеше матурлыгын аңлау аша,үз илеңнең мәдәният тарихына хөрмәт; әдәби әсәрләрне өйрәнү ихтыяҗы булу; мәгънәви, эстетик һәм шәхескә юнәлтелгән кыйммәт буларак, әдәби мәдәниятнең гореф-гадәтләренә актив мөнәсәбәт формалаштыру. **9.Тормыштагы төрле очракларда экологик ориентлашкан рефлексив бәя бирерлек һәм практик эшчәнлек тәҗрибәсе булырлык, экологик фикер йөртүнең заманча дәрәҗәсенә туры килерлек экологик** культура нигезләрен формалаштыру: табигатьне өйрәнергә, авыл хуҗалыгы хезмәте белән шөгыльләнергә, табигатьне эстетик-

			Дәлилле итеп үз фикерен башкаларга җиткерә белү: бердәм эшчәнлектә мөмкин булган рольләрне билгели белү; бердәм эшчәнлектә билгеле бер рольне башкара белү; әңгәмәдәшеңнең позициясен аңлау һәм кабул итә белү; уку һәм танып-белү процессында позитив мөнәсәбәтләр булдыру; үз фикереңне аргументлар китереп, әдәпле яклый белү; үз фикереңә критик карау, үз хаталарыңны лаеклы рәвештә таный белү һәм аны төзәтә белү; төркемдә уку эшчәнлеген оештыра белү (гомуми максатлар билгели белү, рольләрне бүлешү, бер-береӊ белән уртак фикергә килү. **12. Үз хисләреңне, фикерләреңне бирү, үз эшчәнлегеңне планлаштыру, язма һәм телдән, монологик һәм контекстсөйләм төрләрен оста файдалана белү:** коммуникация бурычларын билгели белү һәм аңа туры килгән сөйләм чараларын сайлап ала белү; башка кешеләр белән коммуникация барышында сөйләм чараларын сайлап ала һәм куллана белү (парлы диалог, кече төркемдә һ.б.); диалог барышында үз фикереңне дәлилләп бирә, партнер фикерен сорый белү, диалог барышында карар кабул итә һәм аны әңгәмәдәшең белән яраштыра белү; тиешле сөйләм чаралары кулланылып төзелгән оригиналь язма текстлар булдыру. **13. Информацион-коммуникатив технологияләр**	нәфис итеп чагылдырырга, туризм , шул исәптән экотуризм белән шөгыльләнергә, табигатьне саклау эшчәнлеген тормышка ашырырга әзерлекле булу.

			өлкәсендә компетентлыкны формалаштыру һәм үстерү: уку һәм практик мәсьәләләрне чишү өчен кирәкле информацион ресурсларны ИКТ чаралары аша эзләргә һәм максатчан кулла-нырга; информацион һәм коммуникатив уку мәсьәләләрен чишү өчен, шулай ук: хат язу, сочинение, презента-цияләүдә компьютер технологияләрен куллана белү; мәгълүматне этик һәм хокукый норма-ларны истә тотып куллана белү.	

2нче сыйныфның рус төркемендә туган(татар)әдәби уку" уку предметы буенча планлаштырылган нәтиҗәләр

Өйрәнелә торган бүлек	**Шәхескә кагылышлы нәтиҗәләр**	**Метапредмет нәтиҗәсе**	**Предмет нәтиҗәләре**	
			Укучы өйрәнә	**Укучы өйрәнергә мөмкинчелек ала**
1.Әйдәгез танышабыз!	1. Үзеңне Рәсәй гражданины итеп тою. Рәсәй халыкларының һәм дөнья халыкларының теленә, диненә, мәдәни мирасына хөрмәт белән карау. 2. Мотивация нигезендә белем алу һәм танып белүнең укучыларның үзлегеннән үсеш, үзлегеннән укып белем алуга әзерлек һәм мөмкинлекләре. 3. Шәхси сайлау нигезендә мораль	**Регулятив:** эшчәнлек өчен эш урынын әзерләү; укытучы ярдәме белән максат кую һәм эшне планлаштырырга өйрәнү; эш тәртибен аңлап,уку эшчәнлеген оештыра белү; билгеләнгән критерийларга таянып,эш сыйфатына бәя бирә белү. **Танып белү:** фикерләрне логик чылбырга салу; иҗади һәм эзләнү характерындагы проблеманы билгеләү; фикерләрне логик чылбырга салу. **Коммуникатив:** әңгәмәдәш белән аралашу калыбын төзү; төркемнәрдә	-беренче сентябрь көне ничек узуы турында сөйли белергә;	- Беренче сентябрь турында сөйли, укытучыны, дустыңны бәйрәм белән котлый белү;

	(әхлакый) проблемаларны чишүдә	эшләгәндә уртак фикергә килә белү.		
2.Минем мәктәбем һәм сыйныфым.	компетентлык һәм камилләшкән мораль, аң, әхлакый хисләр һәм әхлакый тәртип (үзеңне тоту) , үз гамәлләреңә аңлы һәм җаваплы караш формалаштыру. 4. Башка кешегә, аның уй-фикеренә, дөньяга карашына, мәдәниятенә, теленә, диненә карата аңлы, хөрмәтле һәм игелекле караш булдыру. Башка кешеләр белән диалог оештырырга әзер һәм сәләтле булу һәм үзара	**Регулятив:** укытучының күрсәтмәләрен аңлап үти белү;уку эшчәнлеген оештыра белү. **Танып белү:** тиешле мәгълүматны таба белү; сөйләм берәмлекләрен логик чылбырга салу. **Коммуникатив:** мәгълүматны туплау өчен күмәк эш башкару.	*Х. Гарданов. “Исәнмесез, иптәшләр!”. Рус халык әкияте “Күмәч”.* Беренче сентябрь турында сөйли, укытучыны, дустыңны бәйрәм белән котлый белү. Бер-береңнең ничәнче сыйныфта укуын сорый, җавап бирә белү. Уку-язу әсбапларының барлыгын, юклыгын, кирәклеген хәбәр итә белү (сорау); үзеңә сорап алу, иптәшеңә тәкдим итә белү. Предметларны, саннар кулланып, үзеңә сорый белү. Бер-береңнең ничәнче сыйныфта укуын сорый һәм җавап бирә белү. Мәктәптәге уку хезмәте турында сорый, сөйли белү, нәрсә эшләгәнне, нәрсә эшләмәгәнне сорый, әйтә белү. Укучының уку хезмәтенә бәя бирә белү.	- Беренче сентябрь турында сөйли, укытучыны, дустыңны бәйрәм белән котлый белү; - үзеңнең яшәгән төбәкнең исемен дөрес әйтергә, кайда яшәгәнлегеңне әйтергә - шигырьнең эчтәлегенә төшенү, тәрҗемә белән уку, хикәянең эчтәлегенә төшенү, сәнгатьле уку.
3.Мин һәм гаиләм.	аңлашуга ирешү . 5.Төркемнәрдә һәм җәмгыятьнең төрле оешмаларында үзеңне тоту кагыйдәләрен үзләштерү; оештыру эшчәнлегендә компетентлык кыйммәтләрен үзләштерү; бердәм башкарыла	**Регулятив**: укытучы ярдәме белән максат кую һәм эшне планлаштырырга өйрәнү,уку эшчәнлеге нәтиҗәләрен контрольгә ала белү. **Танып белү:** объектларны чагыштыру,классификацияләү өчен уртак билгеләрне билгеләү,эш башкару ысулларына һәм	“Безнең гаилә” тексты. Ш. Маннур“Яратам”шигыре.“Айдар бездә кунакта” тексты. Гаилә әгъзаларының исемнәрен атый, гаиләдә кемнәр, ничә кеше барлыгын, кайда эшләгәнен әйтә белү.	Үз гаиләң турында сөли белү; Гаилә әгъзаларының исемнәрен атый белү; гаиләдә кемнәр, ничә кеше барлыгын әйтә белү;

	торган эшчәнлеккә уңай караш тудыру; үзендә лидерлык	шартларына анализ ясау. **Коммуникатив:** әңгәмәдәшеңнең аралашу холкы белән идарә итү.		
4.Өйдәге хезмәт. Өлкәннәргә булышу.	сыйфатларын тормышка ашыру ысулларын формалаштыру. 6. Сәламәт һәм куркынычсыз яшәү рәвеше кыйммәтләренең формалашуын, үз-үзенне тоту, юлларда, транспорта үзеңне тоту кагыйдәләрен формалаштыру. 1. Үзеңне	**Регулятив:** укудагы уңышларның,уңышсызларның сәбәбен аңлый,анализлый белү. **Танып белү:** уку максатын иөстәкыйль билгеләү,төп һәм ярдәмчел билгеләрне аеру, анализлау. **Коммуникатив:** коммуникатив мәсьәләгә таянып фикерне төгәл итеп җиткерү, мәгълүматны туплау өчен күмәк эш башкару.	Өй хезмәтендә катнашуыңны әйтә белү. Авыру кешенең хәлен сорау, аңа дару, чәй тәкъдим итә белү.	Авыру кешенең хәлен сорарга, аңа дару чәй тәкъдим итә белү.
5.Көндәлек режим.	Рәсәй гражданины итеп тою. Рәсәй халыкларының һәм дөнья халыкларының теленә, диненә, мәдәни мирасына хөрмәт белән карау. 2. Мотивация нигезендә белем алу һәм танып белүнең укучыларның үзлегеннән үсеш, үзлегеннән укып белем алуга әзерлек	**Регулятив:** уку эшчәнлеге нәтиҗәләрен контрольгә ала белүукытучы ярдәме белән эшне планлаштырырга өйрәнү. **Танып белү:** эш башкару ысулларына һәм шартларына анализ ясау,классификация өчен уртак билгеләрне билгеләү. **Коммуникатив:** әңгәмәдәшеңнең фикерен тыңлый белү,әңгәмәдәшең белән аралашу калыбын төзү.	Шәхси гигиена предметларының исемнәрен, аларны кулланып, нәрсә эшләгәнеңне әйтә, сорый белү. Тән әгъзаларын атый белү. Табибка кайсы җиреӊ авыртуын әйтә белү.	Шәхси гигиена предметларының барлыгын, юклыгын әйтү, үзеңә сорап алу, иптәшеңә тәкъдим итү. Табибка кайсы җиреӊ авыртуы турында хәбәр итә белү.
6.Кибеттә.	һәм мөмкинлекләре. 3. Шәхси сайлау	**Регулятив:** уку хезмәтендә үзеңә максат куя белү,бурычларны билгели белү, эш	*“Матур киемнәр” тексты.* Кием исемнәрен, бәяләрен сорый, нинди кием ятратканыңны әйтә	Кибеткә ни өчен барганыңны әйтә белү; ашамлыклар, киемнәр кибетенең аермасын белү;

	нигезендә мораль (әхлакый) проблемаларны чишүдә компетентлык һәм камилләшкән мораль, аң, әхлакый хисләр һәм әхлакый тәртип (үзеңне тоту) , үз гамәлләреңә аңлы һәм җаваплы караш формалаштыру 4. Башка кешегә, аның уй-фикеренә, дөньяга карашына,	тәртибен аңлап,уку эшчәнлеген оештыра белү. **Танып белү:** фикерләрне логик чылбырга салу,иҗади һәм эзләнү характерындагы проблеманы чишү ысулларын мөстәкыйль рәвештә булдыру, эш башкаруның ысулларына һәм шартларына анализ ясау. **Коммуникатив:** әңгәмәдәшеңнең фикерен тыңлый белү, әңгәмәдәшең белән аралашу калыбын төзү.	белү. Бер-береңнең киеменә комплимент әйтә белү. Ашамлык исемнәрен, нинди ашамлыклар кирәклеген сорый, әйтә белү. Кибеткә барганыңны һәм нәрсә алганыңны әйтә белү. *“Базарда» текстын сәнгатьле уку. ”Алтын күз” тексты.* Яшелчә, җиләк-җимеш исемнәрен, төсен, тәмен, нәрсә яратуыңны әйтә белү. Базарга барырга чакыра, кем белән барганыңны әйтә белү. Базарда яшелчә, җиләк-җимеш сатып ала белү. Урамга уйнарга чакыра белү.	кибеттән үзеңә әйбер сорап ала белү; бер-береңә комплимент әйтү; - текст эчтәлеген сөйли белергә; - базарда яшелчә, җиләк-җимеш сатып ала белү; - яшелчәләрне сорый, кирәклеген, яратканыңны, яратмаганыңны әйтә белү.
7.Ашханәдә.	мәдәниятенә, теленә, диненә карата аңлы, хөрмәтле һәм игелекле караш булдыру. Башка кешеләр белән диалог оештырырга әзер һәм сәләтле булу һәм үзара аңлашуга ирешү . 5.Төркемнәрдә һәм җәмгы-ятьнең төрле оешмаларында үзеңне тоту кагыйдәләрен үзләштерү; оештыру эшчәнлегендә компетентлык	**Коммуникатив:**мәгълүматны туплау өчен,күмәк эш башкару, әңгәмәдәшеңнең аралашу холкы белән идарә итү, коммуникатив мәсьәләгә таянып,фикерне төгәл итеп җиткерү. **Регулятив:** укытучы ярдәме белән макста кую һәм эшне планлаштырырга өйрәнү. **Танып белү:** тиешле мәгълүматны билгеләү, анализлау,объектларны чагыштыру,классификацияләү өчен уртак билгеләрне билгеләү.	Татар халык ашларын атый, нинди ашлар пешергәнне белү, бер-береңне табынга чакыра, кыстый, ашаганнан соң рәхмәт әйтә белү.	Татар халык ашларын белү; аларның исемнәрен атый белү;
8.Мин һәм дусларым.	кыйммәтләрен үзләштерү; бердәм баш-карыла торган	**Регулятив:** укудагы уңышларның,уңышсызларның	Мәктәптәге уку хезмәте турында сорый, сөйли белү, нәрсә эшләгәнне,	Тауга барганыңны, кайтканыңны, тауда чаңгы шуганыңны әйтә белү

	эшчәнлеккә уңай караш тудыру; үзеңдә лидерлык сыйфатларын тормышка ашыру ысулларын формалаштыру. 6. Сәламәт һәм куркынычсыз яшәү рәвеше кыйммәтләре нең формалашуын , үз-үзенне тоту,юлларда, транспорта үзеңне тоту кагыйдәләрен формалаштыр у.	сәбәбен аңлый,анализлый белү. **Танып белү:** уку максатын иөстәкыйль билгеләү,төп һәм ярдәмчел билгеләрне аеру, анализлау. **Коммуникатив:** коммуникатив мәсьәләгә таянып фикерне төгәл итеп җиткерү, мәгълүматны туплау өчен күмәк эш башкару.	нәрсә эшләмәгәнне сорый, әйтә белү. *“Тауда” тексты “Гали җимлек ясады” тексты.*	
9.Бәйрәм нәр.		**Регулятив:** уку хезмәтендә үзеңә максат куя белү,бурычларны билгели белү, эш тәртибен аңлап,уку эшчәнлеген оештыра белү. **Танып белү:** фикерләрне логик чылбырга салу,иҗади һәм эзләнү характерындагы проблеманы чишү ысулларын мөстәкыйль рәвештә булдыру, эш башкаруның ысулларына һәм шартларына анализ ясау. **Коммуникатив:** әңгәмәдәшеңнең фикерен тыңлый белү, әңгәмәдәшең белән аралашу калыбын төзү.	Бәйрәмдә, нинди бүләк биргәнеңне, кемне котлаганыңны әйтә белү.	8 нче март бәйрәме белән котлау яза белү; кемне котлаганыңны әйтә белү;
10.Спорт уеннары һәм сәламәтл ек.		**Коммуникатив:**ә ңгәмәдәшеңнең фикерен тыңлый белү, аралашу кабылын төзү. **Регулятив:** уку хезмәтендә үзеңә	Кышкы уеннарның төрләрен әйтә, уенга чакыра; тауга барганыңны, кайтканыңны, тауда чаңгы шуганыңны әйтә белү.	Яраткан спорт уеннары турында хәбәр итү.

		максат куя белү,бурычларны билгели белү, укытучының күрсәтмәләрен аңлап үти белү. **Танып белү:** сөйләм берәмлекләрен логик тәртипкә салу,иҗади һәм эзләнү характерындагы проблеманы билгеләү,аларны чишү өчен алгортм булдыру,объектларны чагыштыру		
11.Татарстан Республикасы.		**Регулятив:** эшчәнлек өчен эш урынын әзерләү; укытучы ярдәме белән максат кую һәм эшне планлаштырырга өйрәнү; эш тәртибен аңлап, уку эшчәнлеген оештыра белү; билгеләнгән критерийларга таянып,эш сыйфатына бәя бирә белү.**Танып белү:** фикерләрне логик чылбырга салу; иҗади һәм эзләнү характерындагы проблеманы билгеләү; фикерлә-рне логик чылбы-рга салу. **Коммуникатив:** әңгәмәдәш белән аралашу калыбын төзү; төркемнәрдә эшләгәндә уртак фикергә килә белү.	*“Туган ягым “тексты. “Юлда” тексты.. “Мин авылда яшим” тексты. Муса Җәлил “Әтәч” шигыре.* Бербереңнең яшәү урынын сорый һәм кайда яшәгәнеңне әйтә белү. Татарстан шәһәрләренең, елгаларының атамаларын әйтә белү. Нинди транспортта барганыңны әйтә белү. Кайсы шәһәргә барганны сорый белү. Светофорда нинди төсләр барлыгын әйтә, юл йөрү кагыйдәләрен әйтә белү. Авыл табигате турында сөйли белү. Җәйге уен төрләрен әйтә белү.	Үзеңнең кайда яшәгәнеңне әйтә белү; туган ягыңны ятратканыңны әйтү; шәһәр, авыл турында сөйләү; юл йөрү кагыйдәләрен белү;
12. Туган якның табигате.		**Регулятив:** уку эшчәнлеге нәтиҗәләрен контрольгә ала белүукытучы ярдәме белән эшне планлашты-рырга өйрәнү.	Көз билгеләрен, көзне яратканыңны, яратмаганыңны әйтә белү. Яз билгеләрен әйтә белү. Кыш айларын атый, кыш билгеләрен әйтә белү.	Ел фасыллары турында сөйли белү; көз, кыш, яз билгеләрен атый белү; ни өчен ошаганын, ни өчен ошамаганын әйтү;

		Танып белү: эш башкару ысулларына һәм шартларына анализ ясау, классификация өчен уртак билге-ләрне билгеләү. **Коммуникатив:** әңгәмәдәшеңнең фикерен тыңлый белү,әңгәмәдәшең белән аралашу калыбын төзү.		
13.Ял итү.		**Коммуникатив:**мәгълүматны туплау өчен,күмәк эш башкару, әңгәмә-дәшеңнең аралашу холкы белән идарә итү, коммуникатив мәсьәләгә таянып, фикерне төгәл итеп җиткерү.**Регулятив :** укытучы ярдәме белән макста кую һәм эшне планла-штырырга өйрәнү. **Танып белү:** тиешле мәгълү-матны би-лгеләү, анализлау, объект-ларны чагы-штыру, классифи-кацияләү өчен уртак билге-ләрне билгеләү.	Җәйге ял. Кышкы ял. Авылда ял итү.	Җәйге, кышкы яллар, төрле сәяхәтләр турында фикер алышып сөйләшү.
14.Татар халкының күренекле шәхесләре.		**Регулятив:** уку эшчәнлеге нәти-җәләрен контроль-гә ала белүукы-тучы ярдәме белән эшне планлашты-ырга өйрәнү. **Танып белү:** эш башкару ысулларына һәм шартларына анализ ясау,классификация өчен уртак билгеләрне билге-ләү. **Коммуника-тив:** әңгәмәдә-шеңнең фикерен тыңлый белү, әңгәмәдәшең белән аралашу калыбын төзү.	Балалар язучылары һәм шагыйрьләре.(М.Җәлил “Әтәч”, М.Газизов “Балан”,Ф.Кәрим “Яз җитә”,Ш.Маннур “Яратам” шигырьләре).	Татар балалар язучылары, шагыйрьләре турында кыскача белешмәләр бирү.

3нче сыйныфның рус төркемендә “туган (татар) әдәби уку” уку предметы буенча планлаштырылган нәтиҗәләр

Өйрәнелә торган бүлек	Шәхескә кагылышлы нәтиҗәләр	Метапредмет нәтиҗәсе	Предмет нәтиҗәләре	
			Укучы өйрәнә	Укучы өйрәнергә мөмкинчелек ала
1.Әйдәгез танышабыз!	1 Шәхесара һәм мәдәниятара аралашуда татар теленә карата ихтирамлы караш булдыру һәм аны яхшы өйрәнү теләге тудыру; 2. Мотивация нигезендә белем алу һәм танып белүнең укучыларның үзлегеннән үсеш, үзлегеннән укып белем алуга әзерлек һәм мөмкинлекләре. 3. Шәхси сайлау нигезендә мораль (әхлакый) проблемаларны чишүдә компетентлык һәм камилләшкән мораль, аң, әхлакый хисләр һәм әхлакый тәртип (үзеңне тоту) , үз гамәлләреңә аңлы һәм җаваплы караш формалаштыру, хөрмәт белән карау. Укуга җаваплы	**Регулятив күнекмәләр.** -Эшчәнлек өчен эш урынын әзерли, укытучы ярдәме белән максат куя һәм эшне планлаштырырга өйрәнә, эш тәртибен аңлап, уку эшчәнлеген оештыра белә, билгеләнгән критерийларга таянып, эш сыйфатына бәя бирә белә. -Уку хезмәтендә үзеңә максат куя, бурычларны билгели белә,эш тәртибен аңлап, уку эшчәнлеген оештыра, нәтиҗәле эш алымнарын таба белә, уку эшчәнлеге нәтиҗәләрен контрольгә ала белә -Укытучының күрсәтмәләрен аңлап үти белә; укудагы уңышларга, уңышсызлыкларның сәбәбен аңлый , анализлый белә. -Мәгълүматны туплау өчен күмәк эш башкара **Танып белү күнекмәләре.** -Аңлап укый, тиешле мәгълүматны сайлап ала, төп мәгълүматны аера, фикерләрне	Беренче сентябрь – Белембәйрәме турында сөйли, укытучыны, дустыңны бәйрәм белән котлый белү.	Темага караган тел чараларын гамәли куллана белү:
2.Минем мәктәбем һәм сыйныфым.			*“Беренче сентябрь” тексты, “Без бүген диктант яздык” тексты, М.Галләмова “Чын иптәш”, Ш. Галиев “Онытылган”, Ш. Галиев “Онытылган”, Контроль монолог “Китапханәдә”. Ә. Исхак “Сөмбелә”, Г.Зәйнәшева “Бер атнада ничә көн”.* Предметларның төсен, санын әйтеп, үзеңә сорый белү. Сумкага нәрсә салганыңны, сумкада (партада) нәрсә барлыгын, сумкадан нәрсә алганыңны әйтә, сорый белү. Үзеңнең, иптәшеңнең нинди билге алганын, диктантта нинди хата барлыгын, өй эшен эшләгәнен, эшләмәгәнен, мисал, мәсьәлә чишкәнен сорый, әйтә белү. Китапханәчедән китап сорый, китапның нәрсә турында икәнен әйтә белү. Ничә китап укыганыңны әйтә, иптәшеңнән сорый белү.	Син нинди дәфтәрләр алдың? Шакмаклымы, сызыклымы? Минем сумкам яңа. Синең өй эшең бармы? Мисал эшлим, мәсьәлә чишәм. Безнең сыйныфта 25 укучы, 10 малай, 15 кыз. Дежур укучы нишләде? Ул тәрәзә ачты, тактаны сөртте, ... Син китапханәгә барасыңмы? Әйдә, китапханәгә барабыз. Син нинди китаплар укыйсың? Мин китап укыйм. Ярдәм ит әле төзелмәсе. Бүген, Белем бәйрәме, башлана, хөрмәтле, котлыйм, уңышлар, телим,күтә, укучы, укытучы. төсләр, шакмаклы ,буйлы, озын ,кыска, алам,салам , яңа,шат,бик, ничек ,сыйныф җитәкчесе, билге, ничәле, хаталы,тикшерә, китапханә, китапханәче, шигырь китабы, турында, янында, турында.
3.Мин һәм гаиләм.			*Г.Тукай “Безнең гаилә”, “Акыллы малай” тексты, И.Әхмәт*	Темага караган тел чараларын гамәли куллана белү: Шагыйрь,бөек, әсәр,

	караш, хезмәткә хөрмәтле караш формалаштыру.Кеше	логик чылбырга сала, иҗади һәм эзләнү характерындагы проблеманы билгели, аларны	*“Ана рәмәте” Ә. Бикчәнтәева “Дәү әнием”. И.Туктар “Авыраяк” Х.Халиков “Без ничәү”.*	авыр, шигырь, тормыш. Аның китабы, шагыйрьнең тормышы төзелмәләре.
4.Өйдәге хезмәт. Өлкәннәргә булышу.	тормышында һәм җәмгыятьтә гаиләнең кирәклелеген аңлау, гаилә әгъзаларына хөрмәт белән караш һәм кайгыртучан мөнәсәбәт. 4.Сыйныфташларга, башкаларга карата түземлелек, кайгыртучанлык”, “кеше	чишү өчен алгоритм булдыра, объектларны чыгыштыра, классификацияләү өчен уртак билгеләрне билгели, эшчәнлек процессында контроль һәм бәя бирә. -Уку максатын мөстәкыйль билгели, тиешле мәгълүматны таба, билгели.	Әти-әниләрнең кем булып, кайда эшләвен, профессия исемнәрен әйтә белү. Өйдә үзең эшләгән эшләрне сөйли белү, иптәшеңә сорау бирә белү. Өй хезмәтендә катнашуыңны әйтә, эш куша белү. Табынны ничек әзерләү турында сөйли белү.	Сатучы булып эшли төзелмәсе. Яшелчә үстерә, йорт төзи, тегүче, төзүче, табиб. Рөстәмнең энисе төзелмәсе. Уң як ,сул як, табын әзерли. Икән, тимераяк, уянды, эзләделәр, бүрек, бияләй, боз эрегән. Минем әни – сатучы. Ул базарда эшли.Мин әтигә булышам. Без әти белән кибеткә барабыз, ашамлыклар алабыз. Мин идән юам, ә син нишлисең?
5.Көндәлек режим.	кадерен белү” кебек хисләр формалашу. 5.Әхлакый кагыйдәләрдә ориентлашу, аларны үтәүнең мәҗбүрилеген аңлау; Башка кешеләр белән диалог	-Сөйләм берәмлекләрен логик тәртипкә сала, мәсьәләне чишү өчен уңайлы ысул сайлый, эш башкаруның ысулларына һәм шартларына анализ ясый , тиешле мәгълүматны сайлап ала, төп	*М. Җәлил “Сәгать” шигыре.* Вакытны әйтә, сорый белү. Үзеңнең көндәлек режимың турында сөйли белү.	Темага караган тел чараларын гамәли куллана белү: Кайчан?йокыдан тора, дәрес әзерли, көндәлек режим, иртәнге аш, көндезге аш, кичке аш. Сәгать ничә? Сәгать унике. Сәгать ничәдә киләсең? Мәктәптән сәгать ничәдә кайтасың?
6.Кибеттә.	оештырырга әзер һәм сәләтле булу һәм үзара аңлашуга ирешү 6. Төрле	мәгълүматны аеру, укылган яки тыңланган мәгълүматның эчтәлегенә бәя бирә белә. -Ысулларын	Өс киеме, аяк киеме, ашамлыклар, уенчыклар, китаплар кибетендә. Базарда.	“Өс киеме”, “Аяк киеме”, “Ашамлыклар”, “Уенчыклар” кибетләрендә темаларына диалогик сөйләм оештыру.
7.Ашханәдә.	тормыш ситуацияләренә һәм геройларның гамәлләренә гомумкешелек нормаларыннан чыгып бәя бирү; оештыру эшчәнлегендә	мөстәкыйль рәвештә булдыра. **Коммуникатив күнекмәләр.** -Әңгәмәдәш белән аралашу калыбын төзи, әңгәмәдәшнең аралашу холкы белән идарә итә. - Әңгәмәдәшенең фикерен тыңлый,	*“Ашханәдә” тексты, Б. Рәхмәт “Аш вакыты” Х. Гардановтан “Икмәк”, Ш. Галиев “Кунаклар”.* Ашханәдә нәрсә пешергәнне, ашаганны, нинди ашлар ятратканны әйтә белү. Дустыңның нинди	Темага караган тел чараларын гамәли куллана белү: Иртәнге аш,көндезге аш,кичке аш, бәлеш, гөбәдия, чәкчәк, өчпочмак. кыстыбый, кош теле, тәлинкә, чәйнек, чынаяк, чәнечке, кашык, пычак, авыз, әдәпле , әдәпсез, ю,сөрт,

	компетентлык кыйммәтләрен үзләштерү; бердәм башкарылаторган эшчәнлеккә уңай караш тудыру; анализ ясау, проектлаштыру эшчәнлеген оештыру, шәхесара мөнәсәбәтләрдә отышлы икеяклы хезмәттәшлек алымнарын булдыру; Үзеңдә лидерлык сыйфатларын тормышка ашыру ысулларын формалаштыру. 7. “гаилә”, “туган ил”, “мәрхәмәтлелек” төшенчәләрен кабул итү, “башкаларга карата түземлелек, кайгыртучанлык”, “кеше кадерен белү” кебек хисләр формалашу. 8.Дөнья һәм Рәсәй халыкларының сәнгать мирасын аңлау, төрле этномәдәни гореф-гадәтләрне чыгалдыручы әдәби әсәрләрне аңлау сәләте; кеше матурлыгын	аралашу күнекмәләрен формалаштыра; -Күмәк эшне планлаштыра. -Әңгәмәдәшен тыңлый белә, мәгълүматны туплау өчен күмәк эш башкара. -Сөйләм берәмлекләрнең логик тәртипкә сала иҗади һәм эзләнү характерындагы пробеманы билгели; аларны чишү өчен алгоритм булдыра. --Объектларны чагыштыра, классификацияләү өчен уртак билгеләрне билгели.	ризыклар ятратканын сорый, ашханәгә бергә барырга тәкъдим итә белү. Кунакларны каршы ала, табынга чакыра белү. Табын әзерләү тәртибен әйтә, сорый белү. Ашханәдә дежур укучы хезмәтен сөйли белү.	тарат,куй. Вертолет ясады? Уйның башладым төзелмәсе. Безнең мәктәптә ашханә бар. Без көндезге ашны ашханәдә ашыйбыз. Миңа өчпочмак кирәк.Әдәпле кеше кулын юа, чиста ашый.
8.Мин һәм дусларым.			«Тауда», «Дуслар»,“ Каникулда” текстлары.	Темага караган тел чараларын гамәли куллана белү: Син кышкы каникулда нишләдең? Мин тау шудым, компьютерда уйнадым.
9.Бәйрәмнәр.			“Чыршы бәйрәме” тексты. Җ. Тәрҗеманов. “Яшел чыршы”, “8 нче март – әниләр бәйрәме” тексты, “ Туган көнгә әдәпле чакыра белү. Килгән кунакларны каршылый белү. Туган көнгә бүләк алып килгәнне әйтә, котлый белү. Бер-береңне табынга чакыра, кыстый, ашаганнан соң рәхмәт әйтә белү. 8 нче Март бәйрәмендә нинди бүләкләр бирү турында сөйләшү.	Темага караган тел чараларын гамәли куллана белү: бәйрәм белән котлау; кунакларны чакыру; кыстау.
10.Спорт уеннары һәм сәламәтлек.			Кышкы уен төрләрен әйтә, уенга чакыра белү. Чаңгы ярышы турында сөйли белү. Каникулда кайда булганыңны әйтә белү. Геройларга характеристика бирә белү. Сюжетны үзгәртеп, яңа хикәя төзи белү.	Спорт төрләре. Яраткан спорт уеннары турында хәбәр итү. Мин тау шудым.
11.Татарстан Республикасы.			*“Без Татарстанда яшибез” тексты, “Шәһәр” тексты, “Безнең авыл” тексты.*	Темага караган тел чараларын гамәли куллана белү: Туганяк, татарча, русча, милләт. Нинди?

	аңлау аша,үз иленнең мәдәният тарихына хөрмәт; әдәби әсәрләрне өйрәнү ихтыяҗы булу; мәгънәви, эстетик һәм шәхескә юнәлтелгән кыйммәт буларак, әдәби мәдәниятнең гореф-гадәтләренә актив мөнәсәбәт формалаштыру. 9.Тормыштагы төрле очракларда экологик		Татарстан шәһәрләренең, елгаларының атамаларын әйтә белү.Татарстанда яшәгән милләтләрне әйтә белү. Кайсы урамда яшәгәнеңне, нинди фатирда торганыңны, мәктәпкә нинди транспортта барганыңны сөйли белү. Шәһәр турында сөйли, үзең яшәгән шәһәрне, торган йортны сурәтли белү. Шәһәргә барырга чакыра белү. Нәрсәдә барганыңны, сәгать ничәдә барганыңны әйтә белү. Авыл табигате турында сөйли белү. Җәйге уен төрләрен әйтә белү.	Кайсы? сораулары. Йорт,кат ,фатир,бүлмә,аш бүлмәсе, йокы бүлмәсе, кунак бүлмәсе, Казан шәһәре, Бауман урамында , һәр, барлык, янында, алдында, артында,эчендә,,җиләк, балык тотабыз, су коенабыз. Безнең шәһәрдә музейлар, театрлар бар, кибетләр күп. Безнең авыл елга янында урнашкан. Йорт янында яшелчә бакчасы бар. Мин икенче катта, 57нче фатирда яшим. Безнең өч бүлмә бар: йокы бүлмәсе, кунак бүлмәсе, аш бүлмәсе. Казан – Татарстанның башкаласы.
12. Туган якның табигате.	ориентлашкан рефлексив бәя бирерлек һәм практик эшчәнлек тәҗрибәсе булырлык, экологик фикер йөртүнең заманча дәрәҗәсенә туры килерлек экологик культура нигезләрен формалаштыру (табигатьне өйрәнергә, авыл хуҗалыгы хезмәте белән шөгыльләнергә, табигатьне эстетик-нәфис итеп чагылдырырга, туризм ,		*Ә. Бикчәнтаева “Салкын саф һава”,* Һава торышын сорый, әйтә белү. *М. Галләмова “Дуслар”, М. Җәлил “Маэмай. “Минем песием” тексты, “Кем нәрсә ярата?” әкияте.* Этләрнең кушаматын әйтә белү. Этләрне ничек караганны сөйли белү. Үзеңнең этең барлыгын, юклыгын, аны ничек караганны әйтә белү. Кешенең характер сыйфатларын әйтә белү. Песиләрнең тышкы кыяфәтен сорый, сөйли белү. Песиең барлыгын, юклыгын, аны ничек караганны сорый, әйтә белү. Кемнең нәрсә яратканын сорый һәм әйтә белү.	Темага караган тел чараларын гамәли куллана белү: Җылы-салкын. Кыш, салкын, кар ява, җил, буран, була, тау.һава торышы, аяз, болытлы,рәхәт, күңелле, яхшы, начар, юмарт, саран, әйбәт, тәрбияле, чаңгы ярышы, сынды, бервакыт, егылды, якын. Көн, атна, ел саен, терелде ,тәпи, өрә, саклый, хуҗа, авырта. Кем? кемне?,кемгә? сораулары Көн саен төзелмәсе. Көчле , койрык, колак, кечкенә,озын, йомшак, йорт, песи, эт, этәч, кәҗә, кич, гел, бергә, бәчәсләшәләр. Минем этем бар. Ул бик матур, акыллы, хәйләкәр. Ул ак (кара)

	шул исәптән экотуризм белән шөгыльләнерге, табигатьне саклау эшчәнлеген тормышка ашырырга әзерлекле булу).			төстә. Акмуенның койрыгы озын, йомшак, күзләре кечкенә.
13.Ял итү.			Җәй көне турында сөйли белү. Җәй көне укулар тәмамланганын әйтә белү. Предметларның билгеләрен чагыштырып әйтә белү. Урманга барганыңны, урманда җиләк җыйганыңны әйтә белү. Бер-береңне табынга чакыра, ашаганнан соң рәхмәт әйтә, азыкның тәмле икәнен әйтә белү. Җәйге ял турында сөйли белү. Су керергә чакыра белү.	Ямьле, күбәләк, эссе, җәйге, уку тәмамланды, иң, дус ,тату, гел бергә,канат. Әйтегез әле төзелмәсе. Тагын пешер, яме,даруханә, каймак. Каян алдың? сабантуй, баганага менә, уен, чүлмәк, көрәшә. Мин урманга барам, урманда җиләк, гөмбә җыябыз. Җәй көне су коенам, чумам, кызынам, балык тотам. Мин футбол уйныйм. Ә мин велосипедта йөрим.
14.Татар халкының күренекле шәхесләре.			*Р.Фәйзуллин “Җиләк кайда күп?”; Х.Халиков “Витаминлы аш”.* Р. Миңнуллин “К” лар тулган бакчага шигыре. *Г.Тукай биографиясе.*	Темага караган тел чараларын гамәли куллана белү: Шагыйрь,бөек, әсәр, авыр, шигырь, тормыш. Аның китабы, шагыйрьнең тормышы төзелмәләре.

4нче сыйныфның рус төркемендә “туган (татар) әдәби уку” уку предметы буенча планлаштырылган нәтиҗәләр

Өйрәнелә торган бүлек	Шәхескә кагылышлы нәтиҗәләр	Метапредмет нәтиҗәсе	Предмет нәтиҗәләре	
			Укучы өйрәнә	**Укучы өйрәнергә мөмкинчелек ала**
1.Әйдәгез танышабыз!	1. Үзеңне Рәсәй гражданины итеп тою: ватандарлык; Ватанга, күпмилләтле Рәсәй халыкларының үткәненә, бүгенгесенә хөрмәт, Ватанның алдында бурыч һәм җаваплылык хисе, рус теле һәм Рәсәй халыклары	**Регуляти в күнекмәләр. Танып-белү гамәлләре:** - фикерләүне үстерү белән бәйле психик функцияләр: логик фикерләү, сәбәпнәтиҗә бәйләнешләрен табу, индуктив, дедуктив фикерли белү; - иҗади һәм эзләнү	1 нче сентябрь бәйрәме белән котлый белү.	-1 нче сентябрь бәйрәме белән котлый белү.
2.Минем мәктәбем һәм сыйныфым.			Яңа уку елы башлануын әйтә белү. Яңа уку елына нинди уку-язу әсбапларын алу турында, уку-язу әсбапларының барлыгы, юклыгы турында әйтә белү.Татар теленең хәреф-аваз системасын сөйли	-Беренче сентябрь көне ничек узуы турында сөйли белү; - Яңа уку елына нинди уку-язу әсбапларын алу турында, уку-язу әсбапларының барлыгы, юклыгы турында әйтә белү.- Татар теленең хәреф-аваз системасын сөйли белү;

	телләренең кулланылышта булуының әһәмияте. Үзеңне милләтеңнең вәкиле итеп тану; туган телеңнең, туган төбәгеңнең, милләтеңнең тарихын һәи мәдәни мирасын белү. Рәсәй халыкларының һәм дөнья халыкларының теленә, диненә, мәдәни мирасына хөрмәт белән карау. 2. Мотивация нигезендә белем алу һәм танып белүнең укучыларның үзлегеннән үсеш, үзлегеннән укып белем алуга әзерлек һәм мөмкинлекләре. 3. Шәхси сайлау нигезендә мораль (әхлакый) проблемаларны чишүдә компетентлык һәм камилләшкән мораль, аң, әхлакый хисләр һәм әхлакый тәртип (үзеңне тоту) , үз гамәлләреңә аңлы һәм җаваплы караш формалаштыру, диннәргә түземлелек, кешеләрнең дини карашларына, хисләренә	характерындагы проблеманы билгеләү, аларны чишү өчен алгоритм булдыру; - объектларны чагыштыру, классификацияләү өчен уртак билгеләрне билгеләү; - төп мәгълүматны аеру, укылган яки тыңланган мәгълүматның эчтәлегенә бәя бирә белү; - тиешле мәгълүматны табу өчен, энциклопедия, белешмәләр, сүзлекләр, электрон ресурслар куллану. **Регулятив гамәлләр:** - дәрескә кирәкле уку-язу әсбапларын әзерли һәм алар белән дөрес эш итә белү; - дәрестә эш урынын мөстәкыйль әзерли белү һәм тәртиптә тоту күнекмәләрен үстерү; - уку хезмәтендә үзеңә максат куя, бурычларны билгели белү; - эш тәртибен аңлап, уку эшчәнлеген оештыра, нәтиҗәле эш алымнарын таба белү; - уку эшчәнлеге	белү. Дәрес әзерли торган эш урыны турында сөйли белү. Фикереңне дәлилли белү. Нинди предметтан контроль эш икәнен, дөрес эшләгәнне, эшләмәгәнне әйтә белү. Урамга чакыра, чыкмау сәбәбен аңлата белү.	- Дәрес әзерли торган эш урыны турында сөйли белү.; -Фикереңне дәлилли белү; -Нинди предметтан контроль эш икәнен, дөрес эшләгәнне, эшләмәгәнне әйтә белү.
3.Мин һәм гаиләм.			Гаиләәгъзалары, аларның исемнәре, һөнәрләре.Ялны бергә үткәрү.	Гаилә әгъзаларын атау, алар турында сөйләү.
4.Өйдәге хезмәт. Өлкәннәргә булышу.			Өй хезмәте турында сөйләшә, әти-әниләргә ярдәм итү турында сорый, әйтә белү. Өй хезмәтенә катнашуга карап, геройларга бәя бирү.	- Өй хезмәте турында сөйләшә, әти-әниләргә ярдәм итү турында сорый, әйтә белү; - Өй хезмәтенә катнашуга карап, геройларга бәя бирү;
5.Көндәлек режим.			Сәламәтлек.	Үзеңнең көндәлек режимың турында сөйләү.
6.Кибеттә.			Ашамлыклар кибетендә.	“Ашамлыклар” кибетендә темасына диалогик сөйләм оештыру.
7.Ашханәдә.			Яраткан ризыклар.	Яраткан ашлар турында фикер алышуда катнашу.
8.Мин һәм дусларым.			Дустың турында сөйли белү. Дус белән бергә нинди эшләр эшләү турында сөйләшү. Чын дус нинди булуын әйтә, раслый белү. Дустыңа бүләк алуны, аның нинди икәнен әйтә белү.	-Дустың турында сөйли белү; - дус белән бергә нинди эшләр эшләү турында сөйләшү; -чын дус нинди булуын әйтә, раслый белү; - дустыңа бүләк алуны, аның нинди икәнен әйтә белү.
9.Бәйрәмнәр.			-Кар бабай ясауны сөйли белү, дустыңны кар бабайясаргачакырабелү; -Яңа ел бәйрәменең кайчан башланганын, бәйрәмдә нишләгәнне әйтә белү.	-Гаиләдә бәйрәмне ничек каршылауны, нәрсәләр пешергәнне сөйли белү; -Яңа ел бәйрәме турында кызыклы мәгълүматлар эзли белү.
10.Спортуеннары			Урманга, җиләккә бару турында	Урманга, җиләккә бару турында сөйләшә

<table>
<tr>
<td>һәм сәламәтлек.</td>
<td rowspan="3">хөрмәт белән карау. Укуга җаваплы караш, хезмәткә хөрмәтле караш формалаштыру, социаль кирәкле хезмәттә катнашу. Кеше тормышында һәм җәмгыятьтә гаиләнең кирәклелеген аңлау, гаилә әгъзаларына хөрмәт белән караш һәм кайгыртучан мөнәсәбәт.
4.Заманча дөньяның социаль, мәдәни, тел, рухи төрлелеген истә тотып, дөньяга тулы бер караш булдыру .
5.Башка кешегә, аның уй-фикеренә, дөньяга карашына, мәдәниятенә, теленә, диненә карата аңлы, хөрмәтле һәм игелекле караш булдыру. Башка кешеләр белән диалог оештырырга әзер һәм сәләтле булу һәм үзара аңлашуга ирешү (үзеңне аралашуның тигез хокуклы субьекты итеп тою, диалог буенча партнер образын төзүгә әзерлек, мөмкин булган диалог оештыру ысулларын төзүгә әзерлек; кызыксынулары,</td>
<td rowspan="3">нәтиҗәләрен контрольгә ала белү;
- билгеләгән критерийларга таянып, эш сыйфатына бәя бирә белү;
- укудагы уңышларның, уңышсызлыкларның сәбәбен белү;
- ихтыяр көче, максатчанлык, активлык кебек сәләтләрне формалаштыру.
Коммуникатив гамәлләр:
- әңгәмәдәшеңнең фикерен тыңлый, аңа җавап бирә белү;
- әңгәмәдәшең белән аралашу калыбын төзү;
- аралаша белү сәләтен үстерү (аралашучанлык, хисләлек, эмпатия хисләре);
- парларда һәм күмәк эшли белү;
- мәгълүматны туплау өчен, күмәк эшчәнлектә катнашу;
- әңгәмәдәшең белән сөйләшүне башлый, дәвам итә, тәмамлый белү</td>
<td>сөйләшә белү.</td>
<td>белү.</td>
</tr>
<tr>
<td>11.Татарстан Республикасы.</td>
<td>Татарстанның символларын әйтә, сөйли белү. Татрстанда яшәгән милләтләрнең исемнәрен әйтә белү. Казанга баруың, анда нәрсәләр күрүең, Казанның нинди шәһәр булуы турында сөйли белү. Казанда Кол Шәриф мәчете, Сөембикә манарасы барлыгын әйтә белү. Россия, Татарстан шәһәрләрен атый, аларны сөйләмдә куллана белү.</td>
<td>-“Туган ил” төшенчәләрен кабул итү.
- Россия, Татарстан шәһәрләрен атый, аларны сөйләмдә куллана белү; -сорау һәм җавап репликаларын дөрес кулланып, тәкъдим ителгән ситуация буенча сөйләшү;</td>
</tr>
<tr>
<td>12. Туган якның табигате.</td>
<td>Йорт, кыргый хайваннарның исемнәрен атый, аларны сурәтлибелү. Укылган текстлар буенча кыргый хайваннар турында кыскача мәгълүмат бирә белү. Нәрсә ул табигать соравына җавап бирү. Ел фасыллары билгеләрен, айларын, һава торышын әйтә белү. Дару үләннәре исемнәрен, аларның кирәклеген әйтә белү. Кош исемнәрен, бездә кышлаучы, җылы якка китүче кошларны сорый, әйтә белү. Кошларга ничек булышуың турында сөйли белү. Кошлар турында кыскача мәгълүмат бирә белү.
Дүртаяклы дусларыбызның кыяфәтләре, гадәтләре турында сөйли белү. Дүрт аяклы дусларыбызга</td>
<td>- Әхлакый кагыйдәләрдә ориентлашу, аларны үтәүнең мәҗбүрилеген аңлый белү;
- уку һәм аудирование процессында тоемлауга таяну.
- һава торышын әйттерү, сорый белү;
- дару үләннәрен җыярга киңәш бирү, кирәклеген сөйли белү;
- кошларнын җылы якка китүен, кайтуын әйтә белү;
- дүрт аяклы дусларыбызның токымнары, кыяфәтләре, гадәтләре турында сөйләргә;
- сәнгатьле укырга;- тексттан яисә чәчмә әсәрдән өзекләрне яттан өйрәнергә.</td>
</tr>
</table>

	эшчәнлекләрен (процедуралары) конверсияләү (үзгәртү) буларак, диалог барышын оештыруга		карата үз мөнәсәбәтеңне белдерә белү. Дүрт аяклы дусларны карау, ашату, алар белән бергә уйнау турында сөйли белү.	
13.Ял итү.	*әзерлек; аралашу алып баруга әзерлек һәм сәләтлелек).* 6. Гомумкешелек нормаларын белү, төркемнәрдә һәм җәмгыятьнең төрле		Җәйге табигать турында хикәяләп сөйли белү. Җәй көне кая барганыңны әйтә белү.	-Өйрәнелгән лексик-грамматик материалны ныгыту; -җәйге табигать турында хикәяләп сөйли белү; -җәй көне кая барганыңны әйтә белү.
14.Татар халкының күренекле шәхесләре.	оешмаларында үзеңне тоту кагыйдәләрен үзләштерү; төрле яшь кысаларында укучыларның мәктәп үзидарә эшендә һәм иҗтимагый тормышта катнашу; яшүсмерләрнең иҗтимагый оешмаларында катнашырга әзер тору; оештыру эшчәнлегендә компетентлык кыйммәтләрен үзләштерү; бердәм башкарыла торган эшчәнлеккә уңай караш тудыру; анализ ясау, проектлаштыру эшчәнлеген оештыру, шәхесара мөнәсәбәтләрдә отышлы икеяклы хезмәттәшлек алымнарын булдыру; Үзеңдә лидерлык сыйфатларын тормышка ашыру ысулларын формалаштыру.		Балалар язучысы А.Алиш “Куян кызы” әкияте.	Татар балалар язучысы турында кыскача белешмәләр бирү.

	7. Сәламәт һәм куркынычсыз яшәү рәвеше кыйммәтләренең формалашуы; кеше тормышына һәм сәламәтлегенә куркыныч янаучы (тудыручы) гадәттән тыш хәлләрдә коллектив һәм индивидуаль үз-үзенне тоту, юлларда, транспорта үзеңне тоту кагыйдәләрен формалаштыру. 8.Дөнья һәм Рәсәй халыкларының сәнгать мирасын аңлау, эстетик характердагы иҗади эшчәнлекне үзләштерү аша, төрле этномәдәни гореф-гадәтләрне чыгалдыручы әдәби әсәрләрне аңлау сәләте; гомуми рухи мәдәният, тормышны танып-белүнең үзенчәлекле ысулы һәм аралашуны оештыру чаралары буларак,укучыларда әдәби культура нигезләрен формалаштыру; әйләнә-тирә дөньяны эстетик, эмоциональ кыйммәт аша күзаллау;			

	дөньяны эстетик, эмоциональ кыйммәт аша үзләштерү, үз-үзеңне күрсәтү һәм мәдәниятнең әдәби, әхлакый киңлегендә ориентлаша белү сәләте; кеше матурлыгын аңлау аша,үз иленнең мәдәният тарихына хөрмәт; әдәби әсәрләрне өйрәнү ихтыяҗы булу; мәгънәви, эстетик һәм шәхескә юнәлтелгән кыйммәт буларак, әдәби мәдәниятнең гореф-гадәтләренә актив мөнәсәбәт формалаштыру. **9.Тормыштагы төрле очракларда экологик ориентлашкан рефлексив бәя бирерлек һәм практик эшчәнлек тәжрибәсе булырлык, экологик фикер йөртүнең заманча дәрәҗәсенә туры килерлек экологик** культура нигезләрен формалаштыру (табигатьне өйрәнергә, авыл хуҗалыгы хезмәте белән шөгыльләнергә			

	, табигатьне эстетик-нәфис итеп чагылдырырга, туризм , шул исәптән экотуризм белән шөгыльләнергә , табигатьне саклау эшчәнлеген тормышка ашырырга әзерлекле булу).			

СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА

Виды речевой и читательской деятельности. Восприятие речи на слух, понимание текста, ответы на вопросы по содержанию, умение задавать вопросы по содержанию прослушанного, определение последовательности событий.

Аудирование. Умение воспринимать на слух звучащую речь: чтение текста вслух учителем и одноклассниками, высказывания собеседников, адресованные себе вопросы. Понимание смысла звучащей речи: удержание обсуждаемого аспекта, способность отвечать на вопросы по ее содержанию и задавать собственные вопросы.

Чтение вслух. Укрепление чтения как основы для перехода от слогового чтения к чтению целыми словами, а также постепенного увеличения скорости чтения. Формирование мотива читать вслух в процессе чтения по ролям и чтения по цепочке. Освоение особенностей выразительного чтения.

Чтение про себя. Умение самостоятельно читать текст небольшого объема. Умение находить в изучаемом тексте необходимые сведения, а также умение находить в словарях нужные словарные статьи и извлекать из них требуемую информацию в рамках выборочного чтения.

Говорение. Освоение разновидностей монологического высказывания: в форме краткого или развернутого ответа на вопрос; в форме передачи собственных впечатлений, передачи жизненных наблюдений и впечатлений; в форме доказательного суждения с опорой на текст (зачитывание нужного места в тексте). Освоение особенностей диалогического общения: умение слушать высказывания собеседника и выражать к ним свое отношение (согласие /несогласие). Умение спорить, опираясь на содержание текста. Этическая сторона диалогического общения – использование норм речевого этикета и воспитание сострадательного отношения к проигравшей в споре стороне.

Письмо. Выполнение письменных упражнений в рабочей тетради; краткие сочинения по личным наблюдениям и впечатлениям; мини-сочинения по иллюстрациям и рисункам художественных произведений; обучение культуре предметной и бытовой переписки (написание SMS-сообщений, писем и поздравительных открыток, формулы вежливости).

Работа с текстом художественного произведения. Понимание и обсуждение текста (через систему вопросов и заданий), понимание переживания в лирическом стихотворении, противоположные позиции героев и авторский вывод в рассказе, основная интонация в колыбельной песне, былине, гимне и т.д. Определение особенностей построения текста, выявление средств художественной выразительности. Умение определять характер героя (через его словесный портрет, анализ поступков, речевое поведение, через авторский комментарий), проследить развитие характера героя во времени, сравнительный анализ поведения разных героев. Обнаружение (с помощью учителя) авторской позиции в прозаических текстах и направления авторских переживаний в лирических текстах. В результате работы с текстом: умение выделять в тексте разные сюжетные линии; устанавливать причинно-следственные связи

в развитии сюжета и в поведении героев; понимать авторскую точку зрения; выделять основную мысль текста; обнаруживать выразительные средства.

Работа с учебными и научно-популярными текстами. Осмысление содержания текста, выделение в тексте отдельных частей, ключевых слов, составление плана пересказа.

Внеклассное чтение. Организация подготовки учащихся к самостоятельному чтению книг, расширению и углублению читательского кругозора, познавательных интересов. Развитие устойчивого и осознанного

интереса к чтению художественной литературы, знакомство с детской книгой как явлением культуры.

Устное народное творчество. Систематизация знаний учащихся о малых фольклорных жанрах татарского народного творчества и понятия «устное народное творчество». Формирование представления о фольклорных произведениях. Жанровое разнообразие фольклорных произведений (докучная сказка; сказки о животных, волшебные и бытовые сказки; малые фольклорные формы: загадки, считалки, колыбельные песенки, пословицы и т.д.). Представление о жанрах басни. (Басни – авторские произведения, укорененные в сказке о животных и в фольклорном мире ценностей.). Жанры рассказа и литературной сказки, авторская поэзия. Особенности лирического произведения (ритм, рифма). Различение рифмы и понимание содержательности каждого конкретного вида рифмы. Освоение понятий «тема» и «основная мысль», а также «основное переживание» героя произведения. Практическое различение произведений разного жанрового характера (без освоения понятия «жанр»). Практическое освоение представления о сюжете. Представление о герое произведения, об авторе-рассказчике. Практическое различение в текстах и уяснение смысла использования средств художественной выразительности: олицетворения, сравнения, гиперболы, контраста, звукописи, фигуры повтора.

Работа с текстами разных видов и жанров литературы. Определение принадлежности текста к фольклору или кругу авторских произведений. Понимание жанровых особенностей текста (волшебная сказка, докучная сказка, рассказ, колыбельная песенка, гимн и т.д.) Понимание разницы между художественным и научно-популярным текстами. Умение доказательно показать принадлежность текста к кругу художественных или научно-популярных текстов. Понимание отличий прозаического и поэтического текстов.

Работа с произведениями разных видов искусства (литература, живопись, прикладное искусство, скульптура, музыка). Представление о литературе как об одном из видов искусства (наряду с живописью, музыкой и т.д.). Общее и специфическое разных видов искусства.

Элементы творческой деятельности. Чтение художественного произведения (или его фрагментов) по ролям и по цепочке. Умение читать выразительно поэтический и прозаический текст. Умение осознанно выбирать интонацию, темп чтения и делать необходимые паузы в соответствии с особенностями текста. Умение работать с иллюстрациями в учебнике, сравнивать их с художественными текстами. Способность устно и письменно (в виде высказываний и небольших сочинений) делиться своими личными впечатлениями.

Круг детского чтения. Произведения устного народного творчества Малые жанры фольклора (прибаутки, считалки, скороговорки, загадки, заклички); народные сказки (докучные, сказки о животных, бытовые, волшебные); пословицы и поговорки. Авторские произведения, басни. Литературные авторские произведения. Произведения классиков отечественной литературы XIX–XX вв. (стихотворения, рассказы, волшебные сказки в стихах, повесть). Произведения классиков детской литературы (стихотворения, рассказы, сказки, сказочные повести). Произведения современной отечественной (с учетом многонациональности России) и зарубежной литературы (стихотворения, рассказы, сказки, сказочная повесть). Разные виды книг: историческая, приключенческая, фантастическая, научно-популярная, справочно-энциклопедическая литература; детские периодические издания (детские журналы). В результате обучения на уровне начального общего образования будет обеспечена готовность школьников к получению дальнейшего образования на уровне основного общего образования и достигнут необходимый уровень их общекультурного и литературного развития.

Выпускник научится: работать с текстом: выделять нужную информацию и использовать ее в разных учебных целях; ориентироваться в книге и работать сразу с несколькими источниками информации; пользоваться словарями, периодическими изданиями и фондом школьной библиотеки; понимать то, что литература – это искусство слова, один из видов искусства.

1-4 нче сыйныфларының рус төркемендә “туган (татар)әдәби уку ” буенча укыту предметының төп эчтәлеге

1 нче сыйныфның рус төркемендә “туган (татар) әдәби уку ” буенча укыту предметының эчтәлеге

.№	Бүлек исеме	Сәгать саны	Тема буенча предмет нәтиҗәсе, коммуникатив максат
1	Әйдәгез, танышабыз!	3	Әңгәмәдәшең белән контакт урнаштыра, хәлен сорый белү. Әңгәмәдәшеңнең яшәү урынын сорый һәм үзеңнең кайда яшәвең турында хәбәр итә белү. Бер-береңнең яшен, ничәнче сыйныфта укуын сорый, җавап бирә белү. Бергә уйнарга чакыра белү. Әйдәгез танышабыз! Татарстан шәһәрләре; Дустыңны уенга чакыру.
2	“Урман дусларыбыз”	2	Кыргый хайваннарның исемнәрен атый, санын әйтә белү. Кыргый хайваннарның кайда яшәгәнен әйтә, аларны сурәтли белү. Урман дусларыбыз; Рус халык әкияте “Теремкәй”.
3	“Спорт бәйрәме”	2	Иптәшеңә командалар бирә белү. Спорт бәйрәмендә нишләгәнеңне әйтә белү. Дустыңны уйнарга чакыра, кем белән уйнаганыңны әйтә белү. Спорт бәйрәме; дустыңны уенга чакыру.
4	“Мәктәптә”	2	Уку-язу әсбапларының исемнәрен әйтә, үзеңә сорап ала, иптәшеңә тәкүдим итә, кирәклеген,санын әйтә белү. Мәктәптәге уку хезмәтен атый, үзеңнең, иптәшеңнең ничек укуын әйтә белү. Предметларның урынын әйтә белү (китап өстәлдә).Уку-язу әсбапларының кирәклеген әйтү, иптәшеңә тәкъдим итү, үзеңә сорап алу. Үзеңнең һәм иптәшеңнең ничек укыганын әйтү.
5	“Йорт хай-ваннары һәм кошлары”	3	Йорт хайваннары һәм кошларының исемнәрен әйтә, саный, яшәү урынын әйтә белү. “Акбай” тексты, “Без йоклыйбыз” тексты; “Тыныч йокы” шигыре.
6	“Бакчада”	3	Яшелчә һәм җиләк-җимеш исемнәрен, санын, аларның төсен, тәмен әйтә, аларны сорап ала белү. Бакчада нәрсә үскәнен, нинди эшләр эшләгәнеңне әйтә белү. Нәрсә ятратканыңны, яратмаганыңны әйтә, сорый белү. Хезмәтеңә карап, геройга бәя бирә белү.Санамыш; “Шалкан” әкияте; “Щи” тексты.
7	“Кыш җитте”	3	Кыш билгеләрен әйтә, сорый, һава торышын тасвирлый белү. Яңа ел бәйрәме турында сөйли белү. Бәйрәмгә барганыңны, бәйрәмнең кайда булганын әйтә белү. Кышкы уен төрләрен әйтә, уенга чакыра белү. Чана, чаңгы, тимераякларның барлыгын, юклыгын, нәрсә шуганыңны әйтә белү. “Кыш бабайга хат”; “Кыш бабай килә” шигыре; “Яңа ел бәйрәме” тексты.
8	“Сәламәт бул!”	2	Тән әгъзаларының исемнәрен атый, кайсы җирең авыртканын сорый, әйтә белү. Сәламәт булу өчен киңәшләр бирә белү. Авыру кешенең хәлен сорау, аңа дару, чәй тәкъдим итә белү. Шәхси гигиена предметларының исемнәрен, аларның барлыгын, юклыгын, кирәклеген әйтә, аларны сорап ала белү.“Хәл сорау – кирәкле эш” тексты; шәхси гигиена предметларын сорап алу.
9	“Безнең гаилә”	2	Гаилә әгъзаларының исемнәрен атый, үз гаиләң турында сөйли белү, иптәшеңнең гаиләсе турында сорый белү. Язгы көнне сүрәтләп сөйли белү. Яз фасылының ошаганын, ошамаганын әйтә белү. Бәйрәм белән котлый, кемгә бүләк бирүне әйтә белү.“Безнең гаилә” тексты; Г. Тукай “Безнең гаилә” шигыре; Ф. Кәрим “Яз җитә”шигыре.
10	“Татар халык ашлары”	3	Татар халык ашларының исемнәрен, ризыкларның тәмле булуын, нинди ризыклар яратканыңны, нинди ризык кирәк икәнен, нәрсә белән чәй эчкәнеңне әйтә белү. Кунакларны каршы ала, аларны табынга чакыра белү. Туган көн турында сөйли, туган көн белән котлый белү.“Татар халык ашлары”; “Кунакта” тексты; “Туган көн” шигыре.
11	“Кибеттә”	3	Ашамлыкларның исемнәрен, нәрсә ашаганыңны, эчкәнеңне әйтә, кибеттә сатып ала белү. Савыт-саба исемнәрен дөрес әйтә белү. Киемнәрнең исемен, төсен, нинди кием кигәнеңне әйтә белү. “Ашамлыклар кибетендә” тексты; Б. Рәхмәт “Аш вакыты” шигыре; “Кибеттә” тексты.
12	“Без шәһәрдә яшибез”	2	Нинди республикада яшәгәнеңне, Татарстан шәһәрләре исемнәрен әйтә белү. Нинди транспортта барганыңны әйтә белү. “Безнең шәһәр” тексты; “Малайлар транспортта бара” тексты.
13	“Җәй җитә”	3	Җәй билгеләрен әйтә белү. Дусларны Сабантуй бәйрәменә чакыра, бәйрәмдә нишләгәнеңне әйтә белү “Дуслар, кая барасыз?” шигыре; Г. Тукай “Бала белән күбәләк” шигыре; “Сабантуй – күңелле бәйрәм”
	Барлыгы	33	

2 нче сыйныфның рус төркемендә “туган (татар) әдәби уку” буенча укыту предметының эчтәлеге

Әйдәгез танышабыз! (1) Дуслар, сыйныфташлар белән танышу: исеме, яше, кайда яшәве, укуы. Сөйләм этикеты үрнәкләрен кулланып сәламләү, хәл сорау, саубуллашу.

Минем мәктәбем һәм сыйныфым.(6) Дәресләр, уку әсбаплары. Укытучылар. Татар теле дәресләре. Китапханә. Сыйныфташлар белән үзара мөнәсәбәтләр.

Мин һәм гаиләм. (1)Гаилә әгъзалары, аларның исемнәре, һөнәрләре. Ялны бергә үткәрү, ял көне (зоопаркта, циркта, бакчада).

Өйдәге хезмәт. Өлкәннәргә булышу.(2) Әдәпле сөйләшү кагыйдәләре. Өлкәннәргә булышу. Өлкәннәрне хөрмәт итү.

Көндәлек режим. (2) Көндәлек вакытны бүлү. Гигиена. Сәламәтлек.

Кибеттә.(4)Өс киеме, аяк киеме, ашамлыклар, уенчыклар, китаплар кибетендә. Базарда.

Ашханәдә.(1)Мәктәп ашханәсендә. Яраткан ризыклар. Без табын әзерлибез.

Мин һәм дусларым.(3)Исемнәре, яше, тышкы кыяфәте, характеры, мавыгулары. Уртак шөгыльләр. Дустыма хат язу.

Бәйрәмнәр.(2) Туган көн, Яңа ел, Әниләр көне. Татар һәм рус халыкларының милли бәйрәмнәре һәм йолалары. Бүләкләр. Котлаулар. Кафеда. Милли ризыклар.

Спорт һәм спорт уеннары.(1) Минем яраткан шөгыльләрем һәм уеннарым. Спорт уеннары. Җәйге, кышкы спорт төрләре.

Татарстан Республикасы.(2) Гомуми мәгълүмат: исеме, башкаласы, шәһәрләре, елгалары. Транспорт. Истәлекле урыннар.

Туган якның табигате. (3) Йорт хайваннары һәм кыргый хайваннар. Кошлар. Үсемлекләр. Ел фасыллары. Һава торышы. Табигатьне саклау.

Ял итү.(1) Җәйге ял. Кышкы ял. Авылда ял итү.

Татар халкының күренекле шәхесләре.(5) Балалар язучылары һәм шагыйрьләре. Композиторлар һәм рәссамнар.

3 нче сыйныфның рус төркемендә “туган (татар) әдәби уку” буенча укыту предметының эчтәлеге

Әйдәгез танышабыз! (1) Дуслар, сыйныфташлар белән танышу: исеме, яше, кайда яшәве, укуы. Сөйләм этикеты үрнәкләрен кулланып сәламләү, хәл сорау, саубуллашу.

Минем мәктәбем һәм сыйныфым.(9) Дәресләр, уку әсбаплары. Укытучылар. Татар теле дәресләре. Китапханә. Сыйныфташлар белән үзара мөнәсәбәтләр.

Мин һәм гаиләм. (2)Гаилә әгъзалары, аларның исемнәре, һөнәрләре. Ялны бергә үткәрү, ял көне (зоопаркта, циркта, бакчада).

Өйдәге хезмәт. Өлкәннәргә булышу.(2) Әдәпле сөйләшү кагыйдәләре. Өлкәннәргә булышу. Өлкәннәрне хөрмәт итү.

Көндәлек режим. (2) Көндәлек вакытны бүлү. Гигиена. Сәламәтлек.

Кибеттә.(2)Өс киеме, аяк киеме, ашамлыклар, уенчыклар, китаплар кибетендә. Базарда.

Ашханәдә.(3)Мәктәп ашханәсендә. Яраткан ризыклар. Без табын әзерлибез.

Мин һәм дусларым.(1)Исемнәре, яше, тышкы кыяфәте, характеры, мавыгулары. Уртак шөгыльләр. Дустыма хат язу.

Бәйрәмнәр.(1) Туган көн, Яңа ел, Әниләр көне. Татар һәм рус халыкларының милли бәйрәмнәре һәм йолалары. Бүләкләр. Котлаулар. Кафеда. Милли ризыклар.

Спорт һәм спорт уеннары.(1) Минем яраткан шөгыльләрем һәм уеннарым. Спорт уеннары. Җәйге, кышкы спорт төрләре.

Татарстан Республикасы.(1) Гомуми мәгълүмат: исеме, башкаласы, шәһәрләре, елгалары. Транспорт. Истәлекле урыннар.

Туган якның табигате. (3) Йорт хайваннары һәм кыргый хайваннар. Кошлар. Үсемлекләр. Ел фасыллары. Һава торышы. Табигатьне саклау.

Ял итү.(3) Җәйге ял. Кышкы ял. Авылда ял итү.

Татар халкының күренекле шәхесләре.(3) Балалар язучылары һәм шагыйрьләре. Композиторлар һәм рәссамнар.

4 нче сыйныфның рус төркемендә “туган (татар) әдәби уку” буенча укыту предметының эчтәлеге

Әйдәгез танышабыз! (1) Дуслар, сыйныфташлар белән танышу: исеме, яше, кайда яшәве, укуы. Сөйләм этикеты үрнәкләрен кулланып сәламләү, хәл сорау, саубуллашу.

Минем мәктәбем һәм сыйныфым.(8) Дәресләр, уку әсбаплары. Укытучылар. Татар теле дәресләре. Китапханә. Сыйныфташлар белән үзара мөнәсәбәтләр.

Мин һәм гаиләм. (2)Гаилә әгъзалары, аларның исемнәре, һөнәрләре. Ялны бергә үткәрү, ял көне (зоопаркта, циркта, бакчада).

Өйдәге хезмәт. Өлкәннәргә булышу.(2) Әдәпле сөйләшү кагыйдәләре. Өлкәннәргә булышу. Өлкәннәрне хөрмәт итү.

Көндәлек режим. (2) Көндәлек вакытны бүлү. Гигиена. Сәламәтлек.

Кибеттә.(2)Өс киеме, аяк киеме, ашамлыклар, уенчыклар, китаплар кибетендә. Базарда.

Ашханәдә.(3)Мәктәп ашханәсендә. Яраткан ризыклар. Без табын әзерлибез.

Мин һәм дусларым.(1)Исемнәре, яше, тышкы кыяфәте, характеры, мавыгулары. Уртак шөгыльләр. Дустыма хат язу.

Бәйрәмнәр.(1) Туган көн, Яңа ел, Әниләр көне. Татар һәм рус халыкларының милли бәйрәмнәре һәм йолалары. Бүләкләр. Котлаулар. Кафеда. Милли ризыклар.

Спорт һәм спорт уеннары.(1) Минем яраткан шөгыльләрем һәм уеннарым. Спорт уеннары. Җәйге, кышкы спорт төрләре.

Татарстан Республикасы.(1) Гомуми мәгълүмат: исеме, башкаласы, шәһәрләре, елгалары. Транспорт. Истәлекле урыннар.

Туган якның табигате. (4) Йорт хайваннары һәм кыргый хайваннар. Кошлар. Үсемлекләр. Ел фасыллары. Һава торышы. Табигатьне саклау.

Ял итү.(3) Җәйге ял. Кышкы ял. Авылда ял итү.

Татар халкының күренекле шәхесләре.(3) Балалар язучылары һәм шагыйрьләре. Композиторлар һәм рәссамнар.

Календарно-тематическое планирование
1 класс

№	Тема урока/ Дәрес темасы	Кол-во часов	План/факт
Давайте познакомимся! / Әйдәгез, танышабыз! Лексика: исәнме(сез), хәерле көн, мин, син, ул, бу, кыз, малай,укучы, укытучы, ничек? кем? нәрсә? исем, сау бул, яхшы, әйе, юк, түгел, ул, кайда? шәһәр исемнәре, яши, авыл, шәһәр, ничә? яшь, Татарстан, уйныйбыз,әйдә, ярый.1-10 кадәр саннар, ничәнче? Татарстан, Россия шәһәр исемнәре, ә, әйдә, ярый, Шүрәле, бала, күбәләк, эт, песи, Акбай, урман		**3 ч**	
1	Диалогический разговор на тему "Давайте познакомимся!"/ "Әйдәгез танышабыз!" темасына диалогик сөйләшү	1	
2	Города Татарстана/ Татарстан шәһәрләре	1	
3	Давайте играть вместе/ Әйдәгез бергә уйныйбыз	1	
Лесные друзья /Урман дусларыбыз Лексика: Аю, бүре, төлке, тиен, керпе, куян, урман, фил, жираф, арыслан, кечкенә, усал, хәйләкәр, куркак, яши, дус, Шүрәле		**2 ч.**	
4	Лесные друзья. /Урман дусларыбыз	1	
5	Русская народная сказка «Теремок» / Рус халык әкияте. “Теремкәй”	1	
Спортивный праздник/ Спорт бәйрәме Лексика: йөзә, сикерә, оча, йөгерә, нишли?, нишлиләр? кил, кил әле, бара, кайта, уйный		**2ч**	
6	Спортивный праздник./Спорт бәйрәме	1	
7	Приглашение друга играть на улице. / Дустыңны урамга уйнарга чакыру	1	
В школе/ Мәктәптә Лексика:Дәфтәр, китап, бетергеч, каләм, акбур, дәрес, рәсем, татар теле, нишли? Укый, яза, рәсем ясый, җырлый, мәктәп, бүген, бар,кирәкме? Бир әле, мә, ал, такта, нинди? Пычрак,чиста, яхшы, матур, кирәк(ми), рәхмәт, кайда? Өстәлдә, укучы, укытучы, начар, бас, утыр, татар теле, җыр		**2 ч**	
8	Количество, цвет, наличие, отсутствие учебных пособий / Уку-язу әсбапларының саны, төсе, барлыгы, юклыгы	1	
9	Как мы играем /Без ничек укыйбыз?	1	
Домашние животные и птицы / Йорт хайваннары һәм кошлары Лексика: песи, эт, сарык, сыер, ат, кәҗә, дуңгыз, кош, әтәч, тавык, каз, үрдәк, җир, су, бара, кайта, оча, бара, кайта		**3 ч**	
10	Рассказ “Акбай”/“Акбай” тексты	1	
11	Рассказ «Мы спим» /“Без йоклыйбыз” тексты	1	
12	Стихотворение «Спокойный ночи» /Тыныч йокы” шигыре	1	
В саду / Бакчада Лексика: 11-20 гә кадәр саннар, ачы, түгәрәк, баллы, кишер, яшелчә, помидор,шалкан, кыяр, бәрәңге, суган, кәбестә, җиләк, чия, карлыган, алма, лимон, груша, әфлисун, слива, миләш, кура җиләге, карбыз, кызыл, зәңгәр, яшел, ак, кара, сары, тәмле, тәмле түгел, яратам, бир әле, мә, ал, ничә сум, бирегез әле, җыя, чәчәк		**3 ч**	
13	Считалки/ Санамышлар	1	
14	Русская народная сказка «Репка» /Рус халык әкияте. “Шалкан”	1	
15	Диалогический разговор «На рынке» / Базарда сатып алу” темасына диалогик сөйләшү	1	
Наступает зима/ Кыш җитә Лексика: кыш, салкын, кар ява, җил, буран, җил исә, чаңгы, чана, әкрен, ярый, шуа, тау, яңа ел, Кыш бабай, Кар кызы, чыршы, яшел, бәйрәм, җитә, котлыйм, уенчык, шар, килә		**3 ч**	
16	Письмо Деду Морозу / Кыш бабайга хат	1	

17	Стихотворение «Идет Дедушка Мороз» / “Кыш бабай килә” шигыре	1	
18	Рассказ «Праздник Новый год» / “Яңа ел бәйрәме” тексты	1	
Будь здоров!/ Сәламәт бул! Лексика: баш, бит, чәч, борын, колак, авыз, кул, күз, аяк, бармак,авырта, сабын, тарак, сөлге теш щеткасы, чистарта, юа, сөртә, тарый		**2 ч**	
19	Текст “Хәл сорау – кирәкле эш” / “Хәл сорау – кирәкле эш” тексты	1	
20	Запрос предметов личной гигиены / Шәхси гигиена предметларын сорап алу	1	
Я и моя семья /Безнең гаилә Лексика: әни, әти, апа, абый, сеңел, эне, әби, бабай, бәлеш, гөбәдия, чәкчәк, өчпочмак, ипи, эшли, пешерә, ит, савыт-саба, тәлинкә, чынаяк, чәнечке, кашык, пычак, эчә, ашый, өй, тату, кунак, булыша, ю, юа, тәмле, идән, яз, тамчы тама, эри, рәхәт, ошый, кошлар килә, көн җылы, яз җитә, ни өчен? Котлыйм, бәхет телим, бүләк, 8 нче Март		**2 ч**	
21	Текст «Наша семья». Г.Тукай. Стихотворение «Наша семья»/ “Безнең гаилә” тексты. Г. Тукай “Безнең гаилә” шигыре	1	
22	Ф.Карим «Наступает весна» / Ф. Кәрим “Яз җитә”	1	
Татарские национальные блюда /Татар халык ашлары Лексика: кунак, ярый, ярамый, уз, туган көн, кайчан? бәлеш, гөбәдия, чәкчәк, өчпочмак, ипи, эшли, пешерә, ит, савыт-саба, тәлинкә, чынаяк, чәнечке, кашык, пычак, эчә, ашый, тәмле, кунак.		**3 ч**	
23	«Татарские национальные блюда» /“Татар халык ашлары”	1	
24	Текст «В гостях» / «Кунакта” тексты	1	
25	Стихотворение «День рождения» /“Туган көн” шигыре	1	
В магазине / Кибеттә Лексика: кишер, шалкан, алма, кыяр, бәрәңге, суган, кәбестә, җиләк, кызыл, зәңгәр, яшел, ак, кара, сары, тәмле, тәмле түгел, яратам, ничә сум, бирегез әле, чалбар, итек, яулык, итәк, бүрек, бияләй, башлык, күлмәк, сум		**3ч**	
26	Текст «В продуктовом магазине»/ “Ашамлыклар кибетендә”	1	
27	Стихотворение Б.Рахмата «Время еды»/ Б. Рәхмәт “Аш вакыты” шигыре	1	
28	Текст “В магазине”/ “Кибеттә” тексты	1	
Мы живем в городе / Без шәһәрдә яшибез Лексика: безнең, бик, матур, зур, киң, урам, йөри, Татарстан шәһәрләре исемнәре.		**2 ч**	
29	Монологическая речь по теме “Наш город”/ “Безнең шәһәр” темасына монологик сөйләм	1	
30	Текст «Мальчики едут на транспорте» / “Малайлар транспортта бара” тексты**.**	1	
Лето /Җәй Лексика: җәй, көн, елга, күл, җиләк, гөмбә, Сабантуй		**3ч**	
31	Стихотворение Друзья, куда вы идете?» / “Дуслар, кая барасыз?” шигыре	1	
32	Стихотворение Г.Тукая «Ребенок и мотылек» / Г. Тукай “Бала белән күбәләк” шигыре	1	
33	«Сабантуй-веселый праздник» / Сабантуй – күңелле бәйрәм”	1	

Календарно-тематическое планирование
2 класс

№	Тема урока / Дәрес темасы	Кол-во часов	План/факт
	Давайте, познакомимся! / Әйдәгез танышабыз!/	**1 ч**	
1	**Давайте, познакомимся!** С новым учебным годом! Х.Гарданов “Здравствуйте, товарищи!”/ **Әйдәгез танышабыз!**/Яңа уку елы белән! Х. Гарданов. “Исәнмесез, иптәшләр!”	1	
	Моя школа и мой класс / Минем мәктәбем һәм сыйныфым	**6 ч**	
2	**Моя школа и мой класс.** Диалог. Вежливые слова. Текст “1 сентября” **/ Минем мәктәбем һәм сыйныфым/ Диалог.** Әдәпле сүзләр. “Беренче сентябрь” тексты.	1	
	Выдающиеся просветители татарского народа / Татар халкының күренекле шәхесләре	**5 ч**	
3	**Выдающиеся представители татарского народа.** Считалка “Яблоко”/ **Татар халкының күренекле шәхесләре**/ Санамыш “Алма”	1	
4	**Моя школа и мой класс** / Монолог «Мой выходной день»/ **Минем мәктәбем һәм сыйныфым/ Монолог.** “Минем ял көнем”.	1	
5	**Моя школа и мой класс .** Тексты !Я еду в Казань” , “На празднике” / **Минем мәктәбем һәм сыйныфым/** “Мин Казанга барам” һәм “Бәйрәмдә”тексты.	1	
	Природа родного края / Туган якның табигате	**3 ч**	
6	**Природа родного края.** Признаки осени./ **Туган якның табигате/** Көз билгеләре.	1	
7	**Моя школа и мой класс.** Диалог. “Куда я полжу вещи?” Монолог. “Как я помогаю маме / ”Минем мәктәбем һәм сыйныфым/ Диалог. “Мин әйберләрне кая куям?”. Монолог “Мин әнигә ничек булышам?”	1	
8	**Моя школа и мой класс.** Рассказ “Что собираем в саду?” / **Минем мәктәбем һәм сыйныфым/** “Бакчаданниләр җыябыз” тексты.	1	
9	**Выдающиеся представители татарского народа.** Игра “Улетели, улетели...”/ Татар халкының күренекле шәхесләре “Очты, очты” уены.	1	
10	**Моя школа и мой класс.** Русская народная сказка “Колобок” Инсценировка сказки / **Минем мәктәбем һәм сыйныфым/** Рус халык әкияте “Күмәч” тексты. “Күмәч” не сәхнәләштерү.	1	
	Покупки / Кибеттә/	**4 ч**	
11	**Покупки.** Овощи, фрукты. Рассказ “На рынке”/ **Кибеттә/** Яшелчәләр, җиләк-җимешләр/“Базарда” тексты **Диалог.** “Базарга барам”.	1	
12	**Природа родного края.** Развитие связной речи по рассказу “Золотая осень”, Красива ли лето или осень?”. Наступила золотая осень/ **Туган якның табигате/**“Алтын көз” тексты. Җәй матурмы, көзме?” тексты. **.** “Алтын көз җитте”.	1	
13	**Покупки..** Рассказ “Маша в саду собирает яблоки”. Диалог на тему “Осенний урожай” / **Кибеттә/**“Маша бакчада алма җыя” тексты. **Диалог.** “Көзге уңыш	1	
	Я и мои друзья/ Мин һәм дусларым/	**3 ч**	
14	**Я и мои друзья.** Диалог на тему “Подарок ежа” / **Мин һәм дусларым/ Диалог. “**Керпенең бүләге”.	1	
	Мой день / Көндәлек режим	**2ч**	
15	**Мой день.** Рассказ на тему “Алсу-вежливая девочка” Монолог “Я –вежливая девочка” Рассказ “Заблудшие слова” **/Көндәлек режим/**“Алсу – пөхтә кыз” тексты. **Монолог.** “Мин пөхтә кыз”. “Адашкан сүзләр” тексты.	1	
16	**Мой день.** Части тела. “Я люблю чистоту” . Рассказ “ Марат заболел” .Диалог на тему “У врача**”. Көндәлек режим/**Тән әгъзалары. “Мин чисталык яратам”. Монолог**.** / “Марат авырый” тексты**. Диалог.** “Табибта.”	1	
	Помощь родителям / Өйдәге хезмәт. Өлкәннәргә булышу	**2ч**	

17	**Помощь родителям.** Рассказ на тему "Разговор по телефону" / **Өйдәге хезмәт. Өлкәннәргә булышу**/"Телефоннан сөйләшү" тексты	1	
	Спорт и спортивные игры ./ Спорт һәм сәламәтлек	**1 ч**	
18	**Спорт и спортивные игры.** Диалог на тему "Зимние игры"/ **Спорт һәм сәламәтлек/Диалог.** "Кышкы уеннар".	1	
19	**Природа родного края.** Рассказ "Наступает зима" Диалог на тему "На горке" Рассказ "На горке"/ **Туган якның табигате**/"Кыш килә" тексты. **Диалог.** "Тауда". Тауда" тексты	1	
	Праздники / Бәйрәмнәр	**2 ч**	
20	**Праздники.** Рассказ "Новый год". **Бәйрәмнәр**/"Яңа ел бәйрәме" тексты	1	
21	**Я и мои друзья.** Текст "Гали сделал кормушку" **/Мин һәм дусларым**/"Гали җимлек ясады" тексты.	1	
	В столовой / Ашханәдә	**1 ч**	
22	**В столовой.** Тексты " Семья обедает" и "Наша семья"/ **Ашханәдә**/"Гаилә көндезге ашны ашый" тексты. Безнең гаилә" тексты.	1	
23	**Выдающиеся прсветители татарского народа.** Стихотворение Ш.Маннура "Люблю" / **Татар халкының күренекле шәхесләре**/ Ш. Маннур."Яратам" шигыре	1	
	Я и моя семья /Мин һәм минем гаиләм	**1 ч**	
24	**Я и моя семья.** Рассказ "Айдар у нас в гостях" . Монолог "Вчера к нам пришли гости" / **Мин һәм гаиләм/** "Айдар бездә кунакта"тексты/**Монолог.** Кичә безгә кунаклар килде" тексты	1	
25	**Помощь родителям.** Рассказ "Кто съел масло?" / **Өйдәге хезмәт. Өлкәннәргә булышу**/ Өй хезмәте. "Майны кем ашады?"тексты	1	
26	**Выдающиеся просветители татарского народа.** Стихотворение Ф.Карима "Наступает весна" . Диалог на тему "Когда одевают эту одежду" **/Татар халкының күренекле шәхесләре**/ Ф. Кәрим. "Яз җитә"шигыре. **Туган якның табигате/ Диалог.** "Бу киемне кайчан кияләр?"	1	
27	**Праздники.** «8 марта»**/ Бәйрәмнәр/** Монолог "8 нче март бәйрәме".	1	
	Моя Республика / Татарстан Республикасы	**2 ч**	
28	**Моя Республика.** Расссказ на тему "Родной край" Монолог на тему "Родной край-Татарстан" . Рассказ "Я живу в городе" **/Татарстан Республикасы/**"Туган ягым" тексты. **Монолог.** "Туган җирем – Татарстан/."Мин шәһәрдә яшим" тексты.	1	
29	**Моя Республика**. Рассказ "На дороге" Диалог на тему "Три цвета светофора" , "Я живу в деревне" / **Татарстан Республикасы/** "Юлда" тексты **Диалог.**"Светофорның өч төсе". /"Мин авылда яшим" тексты.	1	
30	**Выдающиеся просветители татарского народа.** Герой-поэт Муса Джалиль. Стихотворение "Петух"/ **Татар халкының күренекле шәхесләре**/ Герой-шагыйрь Муса Җәлил. "Әтәч".	1	
31	**Покупки.** Рассказ "Мы были в магазине" . Рассказы "Красивые одежды" , "Мы пошли в магазин с сестрой" / **Кибеттә/**"Без кибеткә бардык" тексты. **.** "Матур киемнәр". Апам белән кибеткә бардык" тексты.	1	
32	**Покупки .** Тексты "Мать Васимы варит суп", "Бабушка испекла пироги". **Кибеттә/**"Әбием пирог пешерде" тексты. **/**"Вәсимнең әнисе аш пешерә" тексты.	1	
	Поездки и путешествия / Ял итү/"	**1 ч**	
33	**Поездки и путешествия.** Текст "Наступило лето" / **Ял итү/**"Ямьле җәй җитте" тексты	1	
34	**Выдающиеся просветители татарского народа.** Стихотворения Б.Рахмата "Прекрасное лето", М.Газизова "Калина", Р.Миннуллина "Сегодня у нас Сабантуй". Защита проектной работы "Сабантуй-веселый праздник". / **Татар халкының күренекле шәхесләре**/ Б. Рәхмәт. "Матур җәй"шигыре	1	

Календарно-тематическое планирование
3 класс

№	Тема урока/ Дәрес темасы	Кол-во часов	План/факт
	Давайте, познакомимся! / Әйдәгез танышабыз	**1 ч**	
1.	**Давайте, познакомимся!** Урок повторения / 1 сентября-День Знаний. / **Әйдәгез танышабыз/** Кабатлау дәресе. Беренче сентябрь – белем бәйрәме.	1	
	Моя школа и мой класс/ Минем мәктәбем һәм сыйныфым	**8 ч**	
2.	**Моя школа и мой класс.** Рассказ “Писали диктант”. Развитие диалогической речи по теме “Настоящий товарищ”. **Минем мәктәбем һәм сыйныфым/** “Диктант яздык” хикәясе М. Галләмова “Чын иптәш” хикәясе“.Чын иптәш” хикәясе буенча диалогик сөйләм	1	
3.	**Моя школа и мой класс.** Стихотворение Ш.Галиева “Забыл”. Текст “В библиотеке” / **Минем мәктәбем һәм сыйныфым/**Ш Галиев “Онытылган” шигырь**.** “Китапханәдә” тексты	1	
4.	**Моя школа и мой класс/** Стихотворения А.Исхака «Сюмделя», Г.Зайнашевой”В недели сколько дней**?”/ Минем мәктәбем һәм сыйныфым/**Ә. Исхак “Сөмбелә” шигыре. Г.Зәйнашева “Бер атнада ничә көн?” шигыре.	1	
5.	**Мой день / Көндәлек режим**	**2 ч**	
6.	**Мой день.** Мой режим дня. Развитие связной речи по теме режим дня. Диалог. **/Көндәлек режим**/ Минем көндәлек режимым. Минем режимым темасына сөйләм телен үстерү“.Диалог	1	
7.	**Мой день** М.Джалиль-герой поэт. Стихотворение “Часы” Монолог. Режим дня **/ Көндәлек режим**/ Муса Җәлил- герой шагыйрь М.Җәлил “Сәгать”шигыре“Көндәлек режим”Монолог.	1	
	В столовой/ Ашханәдә	**3 ч**	
8.	**В столовой.** “Мы едим в столовой. Составление рассказа “В столовой” .Диалог.Монолог. Проектная работа “Моя любимая еда” **Ашханәдә**/ Без ашханәдә ашыйбыз.Хикәя төзү Укып аңлау“Ашханәдә” тексты. Диалог, монолог төзү Минем яраткан ашларым.Проект эше.	1	
9.	**В столовой.** Стихотворение Б.Рахмата “Время обеда”. Рассказ Гарданова “Хлеб”. Развитие связной речи по рассказу “Хлеб” **/ Ашханәдә**/ Б.Рәхмәт “Аш вакыты” шигыре/ Х. Гардановның “Икмәк” хикәясе./ “Икмәк” хикәясе буенча сөйләм телен үстерү	1	
10.	**В столовой.** Стихотворение Ш.Галиева “Гости”. Беседа по теме “Гости**”/ Ашханәдә**/ Ш.Галиев “Кунаклар”шигыре/ Кунаклар” шигыре буенча әңгәмә кору Татар халык ашлары	1	
Выдающиеся просветители татарского народа/ Татар халкының күренекле шәхесләре		**3ч**	
11.	**Выдающиеся просветители татарского народа.** Г.Тукай-великий поэт. Стихотворение “Мой Акбай”. Инсценировка стихотворения. Стихотворение “Наша семья”/ Татар халкының күренекле шәхесләре/_Г. Тукай – бөек шагыйрь“Минем Акбаем”. “Минем Акбаем” шигырен сәхнәләштерү. “Безнең гаилә”шигыре	1	
	Я и моя семья / Мин һәм минем гаиләм	**2 ч**	
12.	**Я и моя семья. Рассказ “Умный мальчик” Монолог. Конкурс на лучшего хорошего чтеца. /Мин һәм минем гаиләм/**“Акыллы малай” тексты. “Иң яхшы укучы!” конкурсы Монолог	1	
13.	**Я и моя семья. девочка** Рассказ Ахтама “Ана рәхмәте” . Инсценировка рассказа. Рассказ “Азалия умелая**” / Мин һәм минем гаиләм** Әхтәмнең “Ана рәхмәте” тексты. Сәхнәләштерү/“Азалия уңган кыз” тексты	1	

	Помощь родителям/ Өйдәге хезмәт. Өлкәннәргә булышу	**2 ч**	
14.	**Помощь родителям.** Рассказ “Мы накрываем стол”. А.Бикчантаева “Моя бабушка”. / **Өйдәге хезмәт. Өлкәннәргә булышу/** Без табын әзерлибез тексты Ә.Бикчәнтәеваның “Дәү әнием” шигыре. Минем дәү әнием. Хикәя төзү	1	
15.	**Помощь родителям.** Рассказ И.Туктара “Авыраяк” (“Утяжеленнный”) Диалог. Рассказ Х.Халикова “Нас трое”/ **Өйдәге хезмәт. Өлкәннәргә булышу**/Идрис Туктарның “Авыраяк” хикәясе. /“Авыраяк” хикәясе буенча диалог төзү Х. Халиков “Без ничәү”	1	
16.	**Моя школа и мой класс.** Праздник Новый год. Стихи Х.Тарземана “Зеленая елка” . Урок развития речи. /**Минем мәктәбем һәм сыйныфым/** Яңа ел бәйрәме.Җ. Тәрҗеман “Яшел чыршы” шигыре Тыңлап аңлау,сөйләм телен үстерү	1	
	Я и мои друзья/ Мин һәм минем дусларым	**1 ч**	
17.	**Я и мои друзья.** Стихотворение А.Бикчантаевой “Холодный, свежий воздух”. Прогноз погоды. Рассказ “Друзья” . Монолог./ **Мин һәм минем дусларым**/ Ә.Бикчәнтәева “Салкын , саф һава “ шигыре Һава торышы. Хикәя төзү/ “Дуслар” тексты.Монолог/ “	1	
	Спорт и спортивные игры /Спорт һәм спорт уеннары	**1 ч**	
18.	**Спорт и спортивные игры**. Рассказ “На горке”. Конкурс на лучшего чтеца. Развитие диалогической речи. Ситуативные упражнения./ **Спорт һәм спорт уеннары** Тауда” хикәясе“Иң яхшы сөйләүче!” конкурсы Диалогик сөйләмне үстерү өстендә эш. Ситуатив күнегүләр	1	
	Природа родного края / Туган як табигате	**3 ч**	
19.	**Природа родного края.** Рассказ ”На каникулах”. Развитие диалогической речи “Зимние каникулы” /**Туган якның табигате/** “Каникулда” хикәясе. / Кышкы каникул. Хикәя төзү. Диалог	1	
	Моя Республика /Татарстан Республикасы	**1 ч**	
20.	**Моя Республика.** Татарстан-мой родной край. Названия наций. Города Татарстана. Рассказ “Наш город”. Развитие диалогической и монологической речи./ **Татарстан Республикасы/** Татарстан – минем туган ягым. Милләт исемнәре Татарстан шәһәрләре“Минем яшәгән җирем”. Хикәя төзү/“Безнең шәһәр” тексты Диалог Без шәһәргә барабыз. /“Безнең авыл” тексты” **Монолог**	1	
21.	**Моя школа и мой класс.** “Разные национальности” Защита проектных работ./ **Минем мәктәбем һәм сыйныфым/**“Төрле милләтләр”Проект эше. Проектларны яклау/	1	
	Покупки/ Кибеттә	**2 ч**	
22.	**В магазине. “**Разговариваем ли по телефону вежливо?” Диалог. Вежливые слова. **/Кибеттә** Телефоннан әдәпле сөйләшәбезме?Диалог/ Әдәпле сүзләр	1	
23.	**В магазине.** День рождения. Поздравления на День рождения. .Рассказ “”Вежливые слова” Решение кроссвордов.. **Кибеттә**/ Туган көн бәйрәме .Туган көн бәйрәменә котлаулар/ “Тәмле сүзләр”тексты, кроссвордлар чишү	1	
	Праздники / Бәйрәмнәр	**1 ч**	
24.	**Праздники. “**8 Марта-Международный женский день”. Диало.монолог. /**Бәйрәмнәр/** “8 нче Март – әниләр бәйрәме”тексты Диалог Монолог	1	
25.	**Моя школа и мой класс.** Рассказ “ В трамвае” **Минем мәктәбем һәм сыйныфым/** “ Трамвайда” хикәясе. Укып аңлау	1	
26.	**Моя школа и мой класс.** Рассказ Дардманда “Три сына” . Урок развития речи. /	1	

	Минем мәктәбем һәм сыйныфым/ . Дәрдемәнднең “Өч ул” хикәясе. Өч ул” хикәясе буенча сөйләм телен үстерү.		
27.	**Природа родного края.** Рассказ “Друзья” . Монолог. **/** **Туган якның табигате/** “Дуслар” хикәясе. Дуслар” Монолог. Стихотворение М.Джалиля “Маэмай”(“Собачка”). Клички собак и кошек. Рассказ “ Акмуен” . Диалог на тему “Моя кошка”/ **“Туган якның табигате/М.Җәлил “Маэмай” /**Эт һәм песи кушаматлары Тыңлап аңлау “Акмуен” Минем песием”. Диалог	1	
28.	**Природа родного края.** Рассказ “Маленткие друзья” . Текст “Кто что любит?” Инсценировка сказки./ **Туган якның табигате**/“Кечкенә дусларыбыз” хикәясе “ Кем нәрсә ярата ”текст/“Кем нәрсә ярата”әкиятен сәхнәләштерү	1	
29.	**Выдающиеся просветители татарского народа.** Г.Тукай “Времена года”, Б.Рахмат “Времена года”. / **Татар халкының күренекле шәхесләре/** Г.Тукай. Ел фасыллары Б.Рәхмәт. Ел фасыллары	1	
	Поездки и путешествия/ Ял итү	**3 ч**	
30.	**Поездки и путешествия.** Развитие речи по рассказу “Маленькие друзья”. Рассказ “Летние каникулы”.Работа по картине. / **Ял итү/**“Кечкенә дусларыбыз” сөйләм телен үстерү “Җәйге каникул” тексты **“Җәй җитте” рәсеме буенча хикәя**	1	
31.	**Поездки и путешествия.** Сказки “Цвета” Инсценировка сказки. **/** **Ял итү.** Төсләр” әкияте.Төсләр” әкиятен сәхнәләштерү	1	
32.	**Поездки и путешествия.** “Что растет в лесу?”Стихотворение Р.Файзуллина “Где много земляники?” Игра “Җиләк җыям, как коям”.выразительное чтение рассказа Х.Халикова “Витаминный суп” **/.** **Ял итү/**Урманда нәрсәләр үсә? / Р.Фәйзуллинның “Җиләк кайда күп” шигыре/“Җиләк җыям, как коям” уены. Х.Халиков “Витаминлы аш”текстын сәнгатьле уку	1	
33.	**Выдающиеся просветители татарского народа.** Р.Миннуллин-детский писатель. Стихи Р.Миннуллина. Загадки./ **Татар халкының күренекле шәхесләре/**Р.Миңнуллин- балалар язучысы Р.Миңнуллин “К”лар тулган бакчага” Табышмаклар	1	
34.	**Моя школа и мой класс.** Рассказ “Сабантуй” Защита проектов. Итог. **/Минем мәктәбем һәм сыйныфым/** “Сабантуй”тексты **Проект эше.** Проектны яклау Ел буе үткәнннәрне йомгаклау.	1	

Календарно-тематическое планирование
4 класс

№	Раздел /Тема материала.	Кол-во часов	План/факт
	Әйдәгез, танышабыз! --1 ч		
1	**Давайте познакомимся!** С новым учебным годом! **Диалог.** **Әйдәгез танышабыз**/Яңа уку елы котлы булсын!**Диалог.**	1	
	Моя школа и мой класс.	**- 2 ч.**	
2	**Моя школа и мой класс.** С.Маршак. “В каждой неделе семь дней”(стих), Х.Гарданов “Знайте букву “К”, Р.Миннуллин **Минем мәктәбем һәм сыйныфым/** С.Маршак “Һәр атнада җиде көн” шигыре Х. Гарданов “К хәрефен белегез”шигыре .Р. Миңнуллин “Үсми калган хәреф” шигыре	1	
3	**Моя школа и мой класс .** Текст “Рабочее место”, Охарактеризовать героя рассказа “Контрольная работа”. Монолог. **Минем мәктәбем һәм сыйныфым/**“Эш урыны” тексты.“Контроль эш” хикәясендәге геройга характеристика бирү. **Монолог.**	1	
	Мой день. –	**1 ч.**	
4	**Мой день.** “Какие качества нужны для хорошей учебы” .” **Көндәлек режим/** “Яхшы уку өчен кайсы сыйфатлар кирәк” /	1	
	Помощь родителям-	**1 ч.**	
5	**Помощь родителям.**Г.Тукай “Сабыйга **Өйдәге хезмәт. Өлкәннәргә булышуГ**.Тукай “Сабыйга”		
	В столовой –	**1ч**	
6	**В столовой/** Мы едим в столовой. Развитие речи **Ашханәдә** Без ашханәдә ашыйбыз	1	
	Природа родного края	**29 ч**	
7	**Природа родного края.** З.Тарземанов Стихотворение “Книга природы”. Г.Тукай “Времена года”**. Туган якның табигате/**Җ. Тәрҗеманов “Табигать китабы” шигыре. **Г.**Тукай “Елның дүрт фасылы” шигыре.	1	
8	**Природа родного края.** Разговор о прогнозе погоды. Экология. Диалог. Г.Гараева “Песня осени и детей” **Туган якның табигате/**Һава торышы турында сөйләшү. Экология. Диалог. / Г.Гәрәева “Көз һәм балалар җыры”. Шигырь ятлау.	1	
9	**Природа родного края.**Рассказ “Лекарственные растения”. Стих Б.Рахмат “ Улетают птицы” **Туган якның табигате/**Дару үләннәре тексты. Б. Рәхмәт “Кошлар киткәндә” шигыре	1	
10	**Природа родного края Проектная работа “**Птицы-наши друзья”. Г.Лутфи Рассказ “Синица и Аниса” **Туган як табигате Проект эше.**“ Кошлар безнең дусларыбыз”. Г. Лотфи. “Песнәк белән Әнисә” хикәясе	1	
11	**Природа родного края.**Ж.Тарземанов Рассказ “Чирик”. Монолог**. Туган якның табигате/**Җ. Тәрҗеманов “Чирик” хикәясе (1-3 бүлек). Монолог	1	
12	**Природа родного края.**В.Монасыйпов Рассказ “Шифалы табиблар”.А.Кари стих “Белка” **Туган якның табигате/**В. Монасыйпов “Шифалы табиблар” хикәясе. Ә. Кари “Тиен” шигыре	1	
13	**Природа родного края/** Г.Тукай”басня “Заяц и Черепаха”.Мои любимые сказки.Сказка ”Ёжик с зеленами иголками”**. Туган якның табигате/**Г. Тукай “Ташбака белән Куян” мәсәле. Минем яраткан әкиятләрем. “Яшел энәле керпе” әкияте	1	

14	**Природа родного края**/Текст "Ёжик-один из секретов природы" Животный мир Татарстана, А.Ерикай "Первый снег"**. Туган якның табигате/**"Керпе – табигатьнең бер сере" тексты **монолог**."Татарстанның хайваннар дөньясы". Ә. Ерикәй "Беренче кар"	1	
15	**Природа родного края/**Признаки зимы.Изменение в природе.Диалог "Природа укрылась белым одеялом" **Туган якның табигате/**Кыш билгеләре. Табигатьтәге үзгәрешләр./"Җир ак юрганын ябынган" **Диалог**	1	
16	**Природа родного края/**Стихотворение Б.Рахмата "Когда пришёл Новый год"."Сахаб Урайский "Ель" **Туган якның табигате/**Б. Рәхмәт "Яңа ел килгәч" шигыре. Сәхаб Урайский "Чыршы"	1	
	Спортивные игры и здоровье –	**1ч**	
17	**Спортивные игры и здоровье/**Г.Бакир.Текст."Зимние игры**"** **Спорт уеннары һәм сәламәтлек/**Г. Бакир "Кышкы уен" тексты	1	
	Праздники –	**2ч.**	
18	**Праздники/**Учить стих Ж.Таржеманова "Зелёная ель"Текст "Как празднуют Новый год?" **Бәйрәмнәр/Җ. Тәрҗеманов "Яшел чыршы" шигыре. Ятлау.**/ "Яңа елны ничек бәйрәм итәләр?" тексты	1	
	Выдающиеся представители татарского народа	**1 ч.**	
19	**Выдающиеся представители татарского народа/** А.Алиш-детский писатель.**Татар халкының күренекле шәхесләре/**А. Алиш - балалар язучысы	1	
20	**Природа родного края/**Текст А.Алиша "Куян кызы"Текст "У реки" "Зимой**". Туган якның табигате/**А. Алиш "Куян кызы" тексты**/.**"Елга буенда" тексты **.**Аңлап уку. "Кыш көне"	1	
	Я и мои друзья –	**3ч**	
21	**Я и мои друзья/**Рассказ "Мой друг"Текст Г.Баширова "Сылтау" **Мин һәм дусларым/** "Минем дустым" хикәясе .Г. Бәширов "Сылтау" тексты	1	
22	**Я и мои друзья /Аудирование.** И.Туктар. Текст. "Яблоко"/Стихотворение Бари Рахмата "Мои друзья"э **Мин һәм дусларым/Тыңлап аңлау.**И. Туктар "Алма" тексты/ Б. Рәхмәт "Минем дуслар" шигыре	1	
23	**Я и мои друзья/**Рассказ.Д.Аппакова "Скрипучие башмачки"(1-3 часть) Диалог**. Мин һәм дусларым/** Д. Аппакова "Шыгырдавыклы башмаклар" хикәясе(1 -3 бүлек).Диалог	1	
24	**Природа родного края/**Стихотворение Р.Мингалимова"Был на свете один пёс" Учить.Стихотворение Г.Тукая Забавный ученик"Текст Г.Мухамметшин "Белый котёнок" **Туган якның табигате/** Р. Мингалимов "Дөньяда бер эт бар иде" шигыре Г. Тукай "Кызыклы шәкерт" шигыре. Шигырь ятлау. Г. Мөхәммәтшин "Ак песи" тексты/ "Ак песи". Тыңлап аңлау.	1	
25	**Природа родного края/**Сказка Р.Батулла "Чикыл и Мырый"Стихотворение Р.Валиева "Весна","Времена года" **Туган якның табигате/** Р. Батулла "Чикыл белән Мырый" әкияте Р. Вәлиева "Яз " шигыре, "Ел фасыллары".	1	
26	**Праздники/Проектная работа.**Татарские народные праздники **Бәйрәмнәр/Проект эше.**Татар халкының бәйрәмнәре	1	
	Я и моя семья –	**1ч**	
27	**Я и моя семья.**Рассказ Льва Толстого "Бабушка и внук" **Мин һәм гаиләм/**Лев Толстой "Әбисе белән оныгы" хикәясе	1	
28	**Помощь родителям.**Стихотворение М.Газизова "Спасибо" **Өйдәге хезмәт, өлкәннәргә булышу/** М. Газизов "Рәхмәт" шигыре	1	

29	**В магазине/**Стихотворение Валентина Осеева “Четыре девочки**”** **Кибеттә/** Валентина Осеева “Дүрт кыз турында” шигырь	1	
	Моя Республика	**– 3 ч**	
30	**Моя Республика.**Стихотворение З.Туфайлова “Родина”/Моя Родина-Россия.. Текст “Татарстан -моя Республика. ”Казань-столица Татарстана” **Татарстан Республикасы/**З. Туфайлова “Туган ил” шигыре/Минем Ватаным – Россия “/ Татарстан- минем республикам” “Казан –Татарстанның башкаласы” тексты	1	
31	**Моя Республика.**Г.Тукай “Родной язык”Текст “Города Татарстана**”** **Татарстан Республикасы/**Г. Тукай “Туган тел”. Татарстан шәһәрләре” тексты	1	
32	**Моя Республика./**Сочинение.”Родной край-Татарстан**”** **Татарстан Республикасы/** Сочинение. “Татарстан – туган ягым” (өйрәтү характерында)	1	
	Поездки и путешествия	**2 ч**	
33	**Поездки и путешествия.**.Стихотворение Ш.Галиева “На летнем лугу Учить.”Стихотворение Р.Корбана “**За** ягодами”.Татарская народная сказка “Шурале”**. Ял итү/(Ш. Галиев** “Җәйге болында” шигыре. Шигырь ятлау. **/(**Р. Корбан “Җиләктә” шигыре Татар халык экияте “Шүрәле”	1	
34	**Поездки и путешествия.**Итоговая **к**онтрольная работа на тему “Прекрасное лето”/. **Ял итү** /(Арадаш йомгаклау контроль эше. “Урман сөйләшә**”**/ Йомгаклау дәресе. “Чәчәкле җәй, ямьле җәй” темасы	1	